Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 29 октябр жума

Сотувда эркин нархда № 213 (2251)

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ ТОПШИРИЛДИ

Избоскан туманидаги Кўғай қишлоғида истиқомат қилувчи Ўзбекистон халқ устаси Йўлбарс Ўтаганов хонадонида катта шодиёна. Унга ҳамқишлоқлари, ёру биродарлари, шогирдлари, жамоатчилик вакиллари иштирокида мамлакатимиз Президентининг мактуби ва эсдалик совғалари топширилди.

Уста яқинда пойтахтимизда бўлиб ўтган халқаро кўргазма чоғида Йўлбошчимизнинг чинор ёғочига ўйиб ишланган сиймоси акс эттирилган асарини Юртбошимизга туҳфа этган эди.

Давлатимиз раҳбари устанинг бу илтифотини эътиборсиз қолдирмади. Унга самимий сўзлар битилган мактуб йўллаб, миллий қадриятларимизни тиклаш борасида олиб бораётган ижодий ишларига юксак баҳо берди, узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилади.

Тантанада сўзга чиққанлар уста бутун умри давомида халқ амалий санъатини ривожлантиришга улкан ҳисса қўшиб келаётгани, шогирдлари ва фарзандлари билан бирга буюк аллома ал-Бухорий тарихий мажмуасини барпо этишда, Тошкентда бунёд этилган Хотира майдони айвонларини безашда, Фарғона водийси шаҳар ва қишлоқларидаги ўнлаб маданий, маъмурий ва маиший биноларни тиклаш ҳамда таъмирлашда жонбозлик кўрсатганини таъкидладилар.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.
Андижон вилояти.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 28 октябр куни Оқсаройда Япониянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Киоко Накаямани унинг илтимосига биноан қабул қилди.

Ўзбекистон билан Япония ўртасидаги муносабатлар кўлами кенгайиб бормоқда. Мамлакатларимизнинг ҳамкорлиги савдо-иқтисодий ва маданий соҳалардан ташқари, ижтимоий, сиёсий масалаларни ҳам тобора кенгроқ қамраб олаётир. Хусусан, яқинда Қирғизистоннинг Боткен туманида халқаро террорчилар томонидан гаровга олинган тўрт нафар япон геологини озод этишга кўмаклашиш борасида Ўзбекистон томони қўлдан келган барча имкониятларни ишга солди.

Киоко Накаяма хоним Президентимизга Япония Бош вазири Кэйдзо Обучининг гаровдаги япон геологларини озод қилишда яқиндан ёрдам кўрсатгани учун Ўзбекистон раҳбарига йўллаган миннатдорлик мактубини топширди ва мазкур мамлакатнинг расмий вакили сифатида Ислом Каримовга шахсан ўзи ҳам самимий миннатдорлик изҳор этди.

Суҳбат чоғида икки давлат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга оид ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎзА)

СУРАТДА: қабул пайти. А. ТЎРАЕВ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Президент Жаноби Олийлари,

25 октябр куни қуролли жангарилар томонидан шу йил 23 августда Қирғизистон Республикасининг Ўш вилоятида гаровга олинган тўрт нафар Япония фуқароси эсон-омон озод қилингани тўғрисидаги хабардан воқиф бўлдим.

Бу муждадан озод этилган фуқаролар, уларнинг оила аъзолари ва бутун япон халқи билан биргаликда ғоят қувонганимни маълум қилмоқчиман. Мазкур муаммони ҳал этишда ёрдам беришингизни сўраб, Сиз Жаноб Олийларига шу йил 29 августда йўллаган мактубим орқали мурожаат қилган эдим.

Жаноби Олийлари, Сизнинг ҳамда ҳукуматингиз масъул шахсларининг мазкур можаро бошланишидан то шу кунгача япон фуқароларини тезроқ ва хавф-хатарсиз озод қилиш йўлидаги ҳамкорлигингиз учун Япония ҳукумати ва халқи номидан самимий миннатдорлик билдиришга рухсат этгайсиз.

Япония Марказий Осиё мамлакатлари барқарорлиги ва равнақи йўлида бундан буён ҳам ўзаро ҳамкорликни давом эттириш ниятидадир. Халқларимиз ўртасидаги дўстлик янада мустаҳкамланишидан умидвор эканлигимни маълум қилишга рухсат этгайсиз. Бу дўстликнинг мустаҳкамлиги мазкур муаммони ҳал этиш йўлидаги ҳамкорлик боис яна бир карра тасдиқланди.

Камоли эҳтиром билан,

Кэйдзо ОБУЧИ,
Япония Бош вазири
1999 йил 26 октябр.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

28 октябр куни Суд-хуқуқ тизимини ислох қилиш тўғрисида таклифлар тайёрлаш комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Комиссия фаолият дастурининг баъзи бир қоидаларини амалга ошириш якунлари кўриб чиқилди. Комиссия аъзоси С. Рашидованинг халқаро ҳуқуқнинг республикада суд-ҳуқуқ ислоҳотини чуқурлаштириш ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга тааллуқли нормаларини таҳлил этиш натижалари тўғрисидаги маърузаси тингланди. Шунингдек Комиссия Раиси А. Полвонзоданинг Ўзбекистон Республикасида судларнинг мустақиллигини таъминлаш муаммолари тўғрисидаги ахбороти муҳокама этилди.

Комиссия муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

МУҲИМИ — ТРАНСПОРТНИНГ БАРҚАРОР ИШЛАШИ

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси бошқарувининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисида компаниянинг шу йил 9 ойдаги ишларига якун ясалди. Унда компания раҳбарлари, компания бўлинмаларининг бошлиқлари, марказий аппарат ходимлари, шунингдек компанияга қарашли корхоналарнинг раҳбарлари иштирок этди.

Йил бошидан буён қилинган ишлар тўғрисида, шунингдек, йилнинг тўртинчи чорагида темир йўлда юклар ва йўловчилар ташилишини таъминлашга доир вазифалар ҳақида компания бошқаруви раиси Р.Зоҳидов маъруза қилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан юк ташиш 14 фоиз, йўловчиларни ташиш 19 фоиз камайгани айтилди. Шу боисдан, темирйўлчилар иши рентабеллиги 23 фоизни ташкил этганига қарамай, компания даромади ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайди. Ёрдамчи хўжаликлар фаолиятидан даромадларни ошириш кўрсаткичи ҳам тўла бажарилмади.

Мажлисда тармоқ корхоналарини қиш даврида ишлашга тайёрлашга катта эътибор берилди. Республика халқ хўжалигини зарур юклар билан узлуксиз таъминлаш темир йўл транспортининг барқарор ишлашига боғлиқлиги таъкидланди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Л.Ахметов иштирок этди.

(ЎзА).

ОРЗУ ДАРАХТЛАРИ

Инсоннинг ҳаёти орзу-ҳавас билан ширин. Орзудан кемтиклик сезиб қолсами, унинг юраги қисила бошлайди. Орзу — дармон, қанот. Чарчоқдан, ҳадигу қўрқув балоларидан, иккиланишлардан одамни холис сақловчи ҳимоя чизиғи у. Орзу — эртанги кундан умидвор бўлиб яшашга рағбат.

Орзу — илоҳий тушунча. Оила фаровонлиги, фарзандларни ўқитиш, машина сотиб олиш учун жамғарма тўрвасини тўлғазиш каби ишлар шунчаки кундалик режа. Орзу асли дунёқараш ғунчаси. Демак, у туб-тубидан ижтимоий ҳодиса.

XXI аср сари

Коинот жисмлари ўзаро бир-бирига тортиладилар, интиладилар. Мувозанатнинг сақланиши — шу интилишдан.

Жамиятдаги ижтимоий мувозанатларнинг тарозуси эса — одамларнинг яхши орзулари. Орзулардан ривож топиб кетган уларнинг жамики яхши ишлари.

Одамнинг тасаввур қуввати беқиёс. У ўзи истаганча орзу-ҳавас уммонида сузмоғи мумкин. Лекин бу уммон тубига тўлқинлар ғалвиридан сизиб, шунақа дуру гавҳарлар чўкади, тўпланадики, бу хазинани энди биз халқнинг орзуси, миллатнинг орзуси, деб айта оламиз. Ва шундан келиб чиқиб, беихтиёр, ўзимиз не орзулар билан яшаяпмиз, унда не сиру синоат, не фарқу фазилат бор, деган хаёлларга бориб қоламиз.

Хўш, бугунги ўзбекнинг орзуси нима? Ер олибми, фермер бўлибми ёки бўлмасам, бундайроқ корхона очибми, ўзига мавқе (моддий мавқе) яратишми? Ёки пулни пулга уриб, ишбилармонлик ила шуғулланиб, бу ишни озғина ғирромлик оловига димлаб олиб, рўзғор тебратишми? У ҳолда, нима, биз ҳам орзуимиз — миллионер бўлиш дегувчи америкаликларга ўхшаб қолмаймизми?

Йўқ. Миллат нафақат кийиниши, турмуш тарзию тили билан, балки миллий қадриятлари даражаси қадар кўтариладиган орзулари билан ҳам бир-биридан ажралиб туради.

Менимча, ўзбекнинг орзуси Яратганнинг ўзи буюрган ва буюк аждодлари бот-бот уқтириб, даъват этиб келган иймону эътиқодга садоқатли бўлиш. Меҳр-оқибатлиликни сақлаш. Қалбидан қаноат, Яратгандан барокат — тилаги унинг. Ҳа-ҳа, биз бойликлардан кўра баракотни, одамгарчиликни афзал биламиз. Бир-биримизга, миллионер бўлгин илойим, демаймиз. Умрингдан барокат топгин, деймиз. Ҳар нарсанинг баракасини берсин, деймиз. Ўзимизнинг орзуларимизни бошқаларга яхшилик тилаш мазмунида ифода этамиз.

Шундай. Ўзбек — бир майизни қирққа бўлиб еб, қорни тўйиган халқ. Топганини қўни-қўшнисию ёр-биродарларига дастурхон ёзиб баҳам кўрган эл. Бир-бирининг кўнглига қараган, тўйидаю ташвишли кунида бир-бирининг қаватида турган, елкасини суяган меҳрибон дўст. Аразгўйлигу гинахонликни, дўпписининг чангини бир қоқиб олиб, эсидан чиқариб юборадиган мардона қалб. Ишдан қайтганда ҳам, ишга отланганда ҳам ота-онасининг дуосини олишни унутмаган, бири-бирининг ҳузуридан салом-аликсиз ўтмайдиган одамлар.

Бозор иқтисодиёти, ислоҳотлар бизни ҳисоб-китобларни пухтароқ юритишга ўргатмоқда. Тилимизга янгича молиявий иборалар кириб келди. Э, дунёнинг ишлари бу томонларда экан-ку, деган хаёлларга бориб, айримларнинг шошиб қолишганини ҳам кўриб турибмиз.

Лекин ўзбекчилигимиз мукаррам. Одамгарчилигимиз устувор.

Денов туманидаги Амир Темур номли жамоа хўжалигида яшовчи Аҳмад Нарзуллаев деган одамни биламан. «Лочин» фермер хўжалигининг бошлиғи. Сурхондарёдаги биринчи рақамли фермер. Тўқсон биринчи йили фермер хўжалигини ташкил этган. Фермерлар ичида биринчи миллионер.

460 бош қорамолию деҳқончиликдан олаётган даромадлари ўзиники. Лекин Аҳмад фермернинг бошқа бир иши диққатга сазовор. Орол деган қишлоқда фақат ўз маблағи ҳисобига дангиллама мактаб қурди. Шунчаки уч-тўрт хонали иморат бўлса керак-да, деб ўйламанг тағин. 320 ўринли ростмана мактаб.

— Бу қурилиш учун қанча пулингиз кетди?, — сўрайман фермердан.

Фермер кулади. Тўртта «Нексия»нинг пули кетди, дейди. Битта «Нексия»ни, мана, миниб юрибман-ку? Етади-да менга шу. Лекин ўзим қурган мактабга ўқувчиларнинг бодом гулларидай яшнаб бораётганини кўрсам, дўппимни бошимга бир карра бостириб қўяман. Ўзимнинг борлиғимни... яшаётганимни ҳис қилгандай бўламан.

Шу ўринда мен сизни, ҳурматли газетхон, Олтинсойда, «Ширин» жамоа хўжалигида яшайдиган Шароф Саидқулов билан таништиргим келади. Шароф — бригадир. Кўнгли очиқ, дастурхони очиқ йигит. 21 гектар узумзори бор. Бу йил шу ердан 20 миллион сўм даромад олди. У фикри-ёди узуму даромад бўлган миллионер экан-да, деб ўйламанг. Асло. Фикри-ёди — одамларда. Шароф даромади ҳисобига қишлоғидаги мактабнинг эллик нафар ўқувчисига иссиқ кийим олиб берди. Бригадасидаги ўн битта қизни қимматбаҳо буюмлар билан мукофотлади. Кимнингки тўйи бор, узоқ сафари бор — харажатини ўзи кўтаради. Одамларнинг бир-бирига меҳр-оқибати бор бўлсин, бойлик ҳам барака ҳам, келажак ҳам мана шунда, дейди у.

Бу жумлаларни ёзаётиб, яна «Ангорпахта» ҳиссадорларининг ҳимматлари ёдимга тушади. Улар завод ҳовли-жойларини кўркамлаштириб, ободонлаштириб, шарқона қилиб безаб олди. Цехларда гуллар ўстирди. Неки бир яхши кун бор, жамоа Бойсундаги болалар уйи тарбияланувчиларини йўқлаб туради. Оталиқларидаги ат-Термизий номли мактабнинг иссиқ-совуғидан хабардор. Ҳиссадорлар мато тўқийдиган катта цех қурган. Етмишта иш жойи яратилган. Энди улар ип йигирадиган цехни қуришмоқчи. «Бахт уйи» — ёшлар гузарини қурмоқчи. Спорт-соғломлаштириш мажмуини барпо этишмоқчи.

Жамоа чиндан ҳам бой. Бақувват.

— Бойлигимиз — аҳиллигимизда, — дейди Йўлдош Намозов деган ишчи. — Мустақиллик бизга бирлашиш имкониятини берди. Мақсадларни, орзуларни бир жойга қўйиб ишлашга ўргатди. Ўзбекчилигимизни тағин ҳам дурустроқ намойиш қилишимизга замин яратди. Мустақиллик йилларида юртимизда юз берган кенг кўламли ўзгаришлар, ислоҳотларнинг дадил одимлари, жаҳон ҳамжамиятидаги ўрнимизнинг мустаҳкамланиб бораётгани, эртанги кунга ишонч эса одамларнинг орзуларини тағин-да янгиламоқда, уларнинг руҳиятида янги иқлим яратмоқда. Бу, сирасини айтганда, бўлажак сайловларнинг уюшқоқлик билан ўтишига кафолатдир.

Ҳа, Намозовнинг айтганидай, ўзбекнинг орзуси ушалмоқда. Эзгу мақсадлар, эл-юрт манфаатлари, Ватанни севиш масъулияти одамларимизни янада маҳкамроқ бирлаштирмоқда. Бақамти қилмоқда. Ўзбекнинг орзулари тоғу тошлар тубидан заранг бўлиб ўсиб чиққан ва қаддини ростлаб бораётган дарахт гулларидай яшнаб бормоқда. Бу дарахтни энди шамоллар эголмайди. Гулларини тўколмайди. Унинг мевалари ҳали шунақаям серҳосил, шунақаям ширин бўладики...

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

1999 5 декабр — САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН — 2000 9 январ

ВАТАННИ ЯШНАТУВЧИЛАР КЕРАК

Ўзбекистон ўзига хос ва мос тараққиёт йўлини белгилаб олган. Мақсадимиз ҳам аниқ: адолатли, инсонпарвар, демократик жамият қуриш. Ўтган саккиз йиллик мустақиллик тарихига назар ташлайдиган бўлсак, мамлакатимиз бу йўлдан собитқадамлик билан бораётганлигининг гувоҳи бўламиз. Бизда мамлакатни демократик йўлдан ривожлантиришнинг ҳуқуқий кафолати бўлган Ўзбекистон Республикаси Конституцияси мавжуд.Демократик тамойиллар, қадриятлар ва институтлар ҳаётимизнинг барча соҳаларига тобора кўпроқ кириб бормоқда. Бинобарин, эндиликда **кучли давлатдан — кучли жамиятга ўтиш** зарурати туғилмоқда. Бунинг учун Ўзбекистонда фуқароларнинг сиёсий ҳаётда фаол иштирок этишидек муҳим масалани ҳал қилиш зарур. Чунки жамиятнинг ҳар бир аъзоси сиёсий фаол бўлсагина эртанги кўзланган олийжаноб мақсадларга эришиш ҳеч шубҳасиз осон кечади.

Бугунги сайловолди жараёни, янада аниқроқ қилиб айтганда, фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш жараёни юз бераётган бир пайтда Ўзбекистон аҳолиси турли қатламларининг манфаатларини ифода этиши лозим бўлган кўппартияли тизим каби демократик институтлар ҳамда бошқа жамоат ташкилотларининг мустаҳкам қарор топганлиги ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда.

Мавжуд шароитда давлатнинг роли сиёсий партиялар ва жамоатчилик ҳаракатларининг вужудга келишини ва уларнинг ривожланишини секинлаштириб қўядиган ҳар қандай ғов ва тўсиқларни бартараф этишдан иборат. Зеро, сиёсий партияларсиз ва жамоатчилик ҳаракатларисиз республикада вакиллик демократиясини тасаввур қилиб бўлмайди.

Шу ўринда бизда фаолият кўрсатаётган партияларнинг жамиятдаги ўрни қандай, халқимиз, сайловларда овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган фуқароларимиз партияларнинг дастури, мақсади, асосий ғояларидан хабардорми, деган савол туғилади. Ёки бўлмаса, партиялар ўз сафига кимларни, қайси кучларни бирлаштирмоқда, жамиятнинг қайси тоифасига кўпроқ суянмоқда, улар бугунги замон талабига қандай жавоб бермоқда деган мулоҳазалар ҳам пайдо бўлиши табиий.

(Давоми 2-бетда).

МУҲИМ БОСҚИЧ

унинг бошланишига саноқли кунлар қолди

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига, Олий Мажлис ҳамда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига сайловлар яқинлашмоқда. Шу кунларда номзодлар кўрсатиш якунланиб, сайловда янги босқич — сайловолди ташвиқоти даври бошланмоқда. Айни пайтда Марказий сайлов комиссияси мамлакатимиздаги сиёсий партиялар, ҳокимият вакиллик органлари ва ташаббускор гуруҳлар томонидан Олий Мажлис депутатлигига тақдим этилган номзодларни рўйхатдан ўтказиш бўйича ҳужжатларни кўриб чиқиш билан шуғулланмоқда. Бу жараён ниҳоясига етгач, тегишли қонунларга мувофиқ сайловолди ташвиқотлари бошланади. Бу даврда ҳам қонун устуворлигига эришмоқ зарур. Шу боис жойларда сайловларга пухта ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш, сайловолди ташвиқотларини белгиланган қонун-қоидалар, демократик тамойиллар ҳамда ошкоралик ва холислик асосида ўтказиш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган органларнинг сайловолди дастури ва номзодларни матбуотда тенг ҳуқуқли шароитда тарғиб этиш мақсадида Марказий сайлов комиссиясининг оммавий ахборот воситалари фаолиятини мувофиқлаштирувчи Келишув кенгаши тузилганлиги ва унинг илк йиғилиши бўлиб ўтганлиги ҳақида илгари хабар қилган эдик. Шу ўринда айтиш жоизки, ушбу кенгашнинг тузилганлиги мамлакатимизда ҳаққоний ва очиқ демократик сайловлар ўтказилишини таъминлаш йўлида ташланган яна бир муҳим қадам бўлди. Зеро, мазкур Келишув кенгаши сайлов кунига қадар давом этадиган бу муҳим жараённи миллионлаб сайловчиларимиз кутаётган даражада ўтиши йўлида ўзига хос кўприк вазифасини бажаради.

Маълумки, сайловолди ташвиқотларида Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатаётган органларни ва уларнинг номзодларига Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилади. Мазкур Келишув кенгашининг яқинда бўлиб ўтган илк йиғилишида мамлакатимиздаги сиёсий партиялар, Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган ҳокимият вакиллик органлари вакилй ва Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбарининг сайловолди платформалари ва суҳбатлари билан матбуотда чиқиш тартиби хусусида гап борди. Ва Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган органлари учун эфирда чиқиш вақтини бир хил белгилаш, матбуотда тенг ҳажмда ўрин бериш масалалари атрофлича муҳокама қилинди. Уларнинг сайловолди дастурларини республика телевидение ва радиосида, «Халқ сўзи», «Народное слово» ҳамда «Правда востока» газеталарида тенг шароитда эълон қилиш қуръа ташлаш йўли билан аниқланди.

Биз ушбу қуръа натижалари билан қуйида барча сайловчиларни таништиришни жоиз деб топдик. Чунки сайловлар халқ иродасини тўғридан-тўғри билдириш, давлат бошқарувида иштирок этиш шакли. Қолаверса, сайловчилар бўлажак сайловларда ўзининг давлат ҳокимиятидаги вакилларини сайлайдилар. Сайловчиларда мана шунга мустаҳкам ишонч ҳосил бўлиши жуда ҳам муҳим.

Модомики шундай экан, Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган органларнинг нимага интилаётганини билиш, одил баҳо бериш бу — сизу бизнинг ҳуқуқимиз, фуқаролик бурчимиздир.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон телевидениеси каналлари орқали Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган органлар раҳбарларининг сайловолди дастурлари билан эфирга чиқиш жадвали

N	Номи	I канал 21.10-21.25	II канал 19.35-19.50	III канал 18.00-18.15	IV канал 14.00-14.15
1	«Ватан тараққиёти» партияси	4 ноябр	11 ноябр	5 ноябр (4.11 дан такрор)	5 ноябр (4.11 дан такрор)
2	Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази	5 ноябр	12 ноябр	6 ноябр (5.11 дан такрор)	6 ноябр (5.11 дан такрор)
3	Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган ҳокимият вакиллик органлари вакили	6 ноябр	13 ноябр	7 ноябр (6.11 дан такрор)	7 ноябр (6.11 дан такрор)
4	«Адолат» социал-демократик партияси	7 ноябр	14 ноябр	8 ноябр (7.11 дан такрор)	8 ноябр (7.11 дан такрор)
5	«Фидокорлар» миллий демократик партияси	8 ноябр	15 ноябр	9 ноябр (8.11 дан такрор)	9 ноябр (8.11 дан такрор)
6	Халқ демократик партияси	9 ноябр	16 ноябр	10 ноябр (9.11 дан такрор)	10 ноябр (9.11 дан такрор)
7	«Миллий тикланиш» партияси	10 ноябр	17 ноябр	11 ноябр (10.11 дан такрор)	11 ноябр (10.11 дан такрор)

«Халқ сўзи», «Народное слово» ва «Правда востока» газеталарида сиёсий партияларнинг сайловолди платформалари, Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган ҳокимият вакиллик органлари вакили ва Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари билан суҳбатлар саккиз қоғоз (икки интервал) ҳажмида қуйидаги тартибда берилади:

1. Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари билан суҳбат.
2. «Миллий тикланиш» партияси.
3. Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатган ҳокимият вакиллик органлари вакили билан суҳбат.
4. «Адолат» социал-демократик партияси.
5. Халқ демократик партияси.
6. «Фидокорлар» миллий демократик партияси.
7. «Ватан тараққиёти» партияси.

КЎТАРИНКИ РУҲ

Бундай ҳолатни Жиззах вилоятида маҳаллий Кенгашларга сайлов ўтказувчи барча округ ва участкаларда кузатиш мумкин 309-сайлов участкаси ана шуларнинг биттаси.

Очиғи, кейинги пайтларда вилоят миқёсидаги турли йиғинлар ва сайловолди тадбирларида Мирзачўл туманида бу борадаги тайёргарлик ишлари кўнгилдагидек ташкил этилганлиги тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Шу боис кўнглимда бу олис чўл туманидаги биронта чекка қишлоқда жойлашган сайлов участкаси фаолияти билан яқиндан танишиш истаги туғилганди.

Айдаркўл бўйидаги «Пахтазор» қишлоғига туш оққанда етиб келдим. Сайлов участкаси қаерда деб ҳеч кимдан сўрамадим. Барибир кўзга кўринадиган биронта бинода бўлса керак, шиорлар ҳам ёзилгандир, деган гап ўтди хаёлимдан.

Тўғриси ҳам шундай бўлиб чиқди. Қишлоқ ўртасига етганимда тепасида юртимиз байроғи ҳилпираб турган ҳашаматли бино диққатимни тортди. Маданият саройи экан. 309-сайлов участкаси ана шу бинода жойлашган экан. Каттагина зал деворида Ўзбекистон харитаси, вилоятлар бўйича аҳоли сони, уларнинг миллати ҳақидаги маълумотномалар осиб қўйилган. Бу ерда сайлов комиссияси, ҳуқуқшунос, тиббиёт, «Оналар ва болалар» хоналари, «Маънавият бурчаги», «Ёш сайловчига маслаҳатлар», кутубхона, учрашув зали ташкил этилган. Муҳими, барча хоналар шинам, озода, деразаларига ҳарир пардалар тутилган, чўғдек гиламлар тўшалган.

Сайлов участкасида қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Марям Жуманиёзова бир гуруҳ сайловчилар билан суҳбатлашиб турган экан.

— Сайловларга тайёргарлигимиз ҳақиқатан ҳам ўзгача, — дея гап бошлади Марям опа. — Участкамиз раиси Саидазимжон бўлганда ҳаммасини гапириб берарди. Ҳозир у банкка кетган.

Қишлоқдаги 709 хонадонда ўндан зиёд миллат вакиллари истиқомат қилади. Сайловда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлганлар эса 1450 нафарни ташкил этади.

Мазкур участкада сайловларга ташкилий тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилган. Жумладан, сайловчилар рўйхати олиб бўлинган. Уларни рўйхатдан ўтказиш жойи, овоз бериш хоналари тахт қилиб қўйилган. «Сайловдан сайловгача» деб номланган улкан маълумотномада туманнинг, хўжаликнинг ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ривожланиш босқичлари батафсил акс эттирилган. Кейинги беш йил давомида ишга туширилган иншоотлар, фидойи инсонларнинг суратлари осилган. Умуман, 309-сайлов участкасида тобора яқинлашиб келаётган мамлакатимиз сиёсий ҳаётидаги муҳим тадбир — сайловларни уюшқоқлик ва кўтаринкилик билан ўтказиш учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилиб қўйилмоқда.

Ҳ. НАБИРАЕВ.

КУН ТАРТИБИДА — САЙЛОВГА ТАЙЁРГАРЛИК

Сирдарё вилоятида бўлиб ўтган йиғилиш республика Олий Мажлиси депутатлиги ва республика Президентлигига бўладиган сайловларга тайёргарликнинг аҳволига бағишланди.

Унда округ сайлов комиссиялари раислари, шаҳар ва туман ҳокимларининг муовинлари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Сайлов участкалари ва комиссия аъзоларининг фаолияти, сайлов хоналарини таъмирлаш, уларни кўнгилдагидек жиҳозлаш ва бошқа масалалар тўғрисида ҳам сўз борди.

Йиғилишда ҳар бир номзодни оммавий ахборот воситаларида тарғибот-ташвиқот қилиш, уларнинг қонуний ҳуқуқларини чекламаслик, шунингдек, барча номзодларга тенг шарт-шароит ва имтиёзлар яратиш ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Ўз мухбиримиз.

1999 5 декабр — САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН — 2000 9 январ

ВАТАННИ ЯШНАТУВЧИЛАР КЕРАК

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ҳар қандай партия агар ўзини **сиёсий партия** деб ҳисобласа, аввало **жамиятни улуғвор мақсадларга чорлашга қаратилган дастурига эга бўлиши,** шу дастур ва аниқ ғоялар орқали ўз тарафдорларини кўпайтириб боришга ҳаракат қилиши керак. Демак, партиялар ҳокимиятга келиши, ҳокимиятга келгандан кейин халқни ишонтирган-инонтирган мақсаду ғояларини амалга ошириш учун курашмоғи лозим. **Чинакам фаолият кўрсатиш учун эса партия ва унинг аъзолари ўзларини шу азиз Ватаннинг асл фарзандлари деб билиб халқ ичига кириб бориши, бунёдкорлик, яратувчилик иши билан обрў топишга, истиқлолимизни мустаҳкамлаш, уни ёмон кўзлардан сақлашга фидойи бўлиб интилиши керак.**

Очиғини айтганда, бизда сиёсий-ижтимоий, иқтисодий, маънавий соҳаларда, ислоҳотларни қай тарзда амалга оширишимизда аниқ режа ва дастурларимиз бор. Бугунги кунда ҳаётга татбиқ қилаётган ушбу дастурларимизнинг хато-камчиликларини ошкора айта оладиган, баҳслашишга тайёр, **элим деб, юртим деб ёниб яшовчи соғлом кучлар жамиятимизга ниҳоятда керак.** Давлат ўзининг устувор режаларини аниқлаётганда, ҳаётга жорий қилаётганда жамият ўзининг мужассамлашган кучлари орқали мана шу мақсадларнинг амалга ошишига ўз ҳиссасини қўшиши лозим. Бинобарин ўз сафларида соғлом кучларни тўплаган партия — истиқболли партия бўлади.

Албатта, ҳар бир жамиятда турли тоифадаги, турфа хил фикрга, тафаккурга эга бўлган кучлар мавжуд. Назаримда, уларни учта тоифага бўлиш мумкин. **Биринчиси,** улуғ мақсадлар ва миллий манфаатлар учун жонини фидо қилишга тайёр бўлган ватанпарвар кучлар. **Иккинчиси,** жамиятдаги ўзгаришларни энди англаб етаётган, ҳаётда ўз ўрни ва мавқеини излаётган кучлар. Буларнинг аксариятини ёшлар ташкил этади. Айнан мана шундай соғлом кучлар жамиятда катта роль ўйнайди. **Учинчиси,** тор шахсий мақсадлар доирасида ўралашиб «оёғи ердан узилиб» қолган, ўз манфаати учун актив, Ватан манфаати учун пассив кучлар. Улар жамиятдаги ўзгаришларга, янгиланишларга бефарқ. «Яшасин» дейди-ю юраги ёнмайди, ҳаракат қилмайди. Улар янгиликка нафақат қўшилмайди, баъзан тиш-тирноғи билан қаршилик кўрсатади. **Бугун олдимизда турган улкан вазифаларни, буюк мақсадларни рўёбга чиқариш учун бизга «яшасин»чилар эмас, Ватанни яшнатувчилар керак!**

Бинобарин, партиялар мақсади ва маслаги Ватанни яшнатиш бўлган ғурурли, фидойи, изланувчи, ватанпарвар кучларга таянсалар, суянсалар, депутатликка уларнинг номзодини қўйсалар, сайловларда уларнинг номзодлари кўп овоз олиб ғолиб чиқиши тайин.

Аслини олганда сайлов у ёки бу партиянинг жамиятдаги ўрни ва мавқеини кўрсатувчи ўзига хос барометр ҳисобланади. Чунки ҳар бир сайловчи ўз хоҳиш-иродасига қараб овоз беради.

Сайловчига қайси партия ижтимоий воқеликни ҳар томонлама таҳлил қилиб, вазмин мулоҳазалари, пухта ўйланган хулосалари ва ғоялари билан жозибадор кўринса, ўша партия номзодлари сайланиши аниқ. **Партияларимиз сайловларда халқ манфаати, юрт ривожи, Ўзбекистон обрўсини ўйлаб саъй-ҳаракат қилишлари зарур.** Зеро, бўлажак сайловлар жаҳон жамоатчилигининг, нуфузли халқаро ташкилотларнинг синчков нигоҳи остида ўтади. Шундай экан, олдимизда турган **улкан сиёсий синовдан ёруғ юз билан мамлакатимиз обрўсига обрў қўшиб чиқиш** учун зарур маънавий ва интеллектуал салоҳиятимизни сафарбар қила билишимиз даркор.

Аслиддин ОРТИҚОВ.

Ҳозир қайси сайлов комиссияси, округ ёки участкада бўлманг иш қизғин паллага кирганининг гувоҳи бўласиз. Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссиясида ҳам иш бир зум бўлсин сусайгани йўқ.

— Айни пайтда сиёсий партиялар, ташаббускор гуруҳлар, вакиллик органидан кўрсатилган номзодларнинг ҳужжатлари устида ишлаяпмиз, — дейди шаҳар сайлов комиссияси котиби Машкура Шоисаева. — Чунки саноқли кунлардан кейин уларнинг тўлиқ рўйхатини маҳаллий газеталарда эълон қиламиз.

Шаҳар сайлов комиссиясига келган киши истаган маълумотини олиши, саволига жавоб топиши мумкин. Чунки бу ерда ҳар куни барча соҳалар бўйича мутахассислар ҳозиру нозир.

СУРАТЛАРДА: компьютер ишлари бўйича ходима Замира Ёқубова иш устида; Тошкент шаҳар сайлов комиссияси котиби Машкура Шоисаева саволларга жавоб бераяпти.

САВОЛ ? ЖАВОБ

Сайлов бюллетенининг ҳақиқий, ҳақиқий эмаслигини қандай билишимиз мумкин?

О. Ҳайдаров, Самарқанд вилояти.

«Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонуннинг 27-моддасига кўра:

«Сайлов бюллетенининг ўнг томони юқори бурчагига участка сайлов комиссиясининг икки аъзоси имзо қўяди, имзолар участка сайлов комиссиясининг муҳри билан тасдиқланади. Комиссия томонидан тасдиқланмаган сайлов бюллетенлари овозларни санаб чиқишда ҳисобга олинмайди».

Номзодларни ташвиқот қилиш қай йўсинда амалга оширилиши мумкин?

Ф. Мўминова, Андижон вилояти.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 25-моддасига биноан:

«Депутатликка номзодларга, сиёсий партияларга Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилади. Депутатликка номзодларга ўз сайловчилари билан ҳам йиғилишларда, ҳам сайловчилар учун қулай бўлган бошқа шаклда учрашувлар ўтказишда тенг ҳуқуқ берилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари участка сайлов комиссияси томонидан туман, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ташкил этилади. Сайлов комиссиялари, туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари Олий Мажлис депутатлигига номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган бинолар ажратадилар. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

Ташвиқотнинг сайловчиларга бепул ёки имтиёзли шартларда товарлар бериш, хизматлар кўрсатиш (ахборот хизматлари бундан мустасно), шунингдек, пул маблағлари тўлаш билан қўшиб олиб борилиши тақиқланади.

116 КОРХОНА ТУГАТИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида корхоналар банкротлиги ва санацияси масалалари бўйича ҳукумат комиссиясининг мажлиси бўлди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Б.Ҳамидов раислигида ўтган бу мажлисда иқтисодий ночор корхоналарнинг зарар келтиришига хотима бериш ва уларни соғломлаштириш юзасидан қилинган ишлар ва ҳукумат комиссиясининг қарорлари қандай бажарилаётгани тўғрисида "Ўзмашсаноат", "Ўзэлтехсаноат" ассоциацияларининг, шунингдек корхоналар банкротлиги ва санациялари масалалари бўйича Самарқанд, Сирдарё вилоятлари ва Тошкент шаҳри ҳудудий комиссияларининг раҳбарлари ҳисоб бердилар.

Комиссия "Ўзэлтехсаноат" ассоциациясининг зарар келтирувчи ва иқтисодий ночор корхоналарни молиявий жиҳатдан соғломлаштириш ишларининг қониқарсизлигини, шунингдек тармоқни ривожлантириш умумий стратегияси ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларини янгилашга доир дастурлар йўқлигини таъкидлади.

"Ўзэлтехсаноат", "Ўзмашсаноат" ассоциацияларига ва "Ўзавтотранс" корпорациясига "Андижонкабел", "Ўзэлектротерм" акциядорлик жамиятларининг ва "Қорақалпоғистон дарё флоти" ишлаб чиқариш бирлашмасининг молиявий аҳволини соғломлаштиришга доир аниқ тадбирларни бажариш, шунингдек "Самарқанд лифтсозлик заводи", "Компрессор", "Қўқонтўқимамаш", "Тоштўқимамаш" ва бошқа бир қанча корхоналар иши рентабеллигини таъминлаш зарурлигини кўрсатди. "Жиззах аккумулятор" ва "Улуғбек" акциядорлик жамиятларининг молиявий аҳволи ёмонлашгани ва молиявий соғломлаштириш режалари бажарилмагани сабабли комиссия уларни санациялаш жараёнини тўхтатиш ва банкротлик тадбирларини тезлаштиришга қарор қилди.

Мажлис давомида корхоналарнинг зарар келтиришига хотима бериш, иқтисодий ночор ва истиқболсиз корхоналарни тугатиш бўйича ҳудудий комиссияларнинг фаолиятига холис баҳо берилди.

Жумладан, ҳудудий комиссияларнинг зарар келтираётган ва иқтисодий ночор корхоналарни тугатишга доир ишлари етарли эмаслиги таъкидлаб ўтилди. Шу муносабат билан "Элма", "Ўзёғочқоғозсавдо", "150-дорихона", "Ёғочсоз", "Барион", "Каттақўрғон автотранспорт корхонаси", "Янгиобод автокомбинати", "Андижон транспорт экспедиторлик", "Автоқурилиш", "Самарқанд қурилиш материаллари", "Чорвотехсервис", "Темир йўлчи" ва бошқа акциядорлик жамиятларининг банкротлиги ва уларни тугатиш масалаларига доир ишларни кучайтириш топширилди.

Комиссия қарори билан бу йил хўжалик судлари томонидан банкрот деб эълон қилинган 116 корхонани 1999 йил 1 декабргача тугатишни таъминлаш ҳам топширилди.

Мажлис якунлари бўйича корхоналар иқтисодий ночорлиги тўғрисидаги ишлар бўйича қўмитага, вазирликлар, идоралар, тижорат банклари, статистика органлари, Олий хўжалик суди раҳбарларига ҳукуматнинг банкротлик тадбирларини кучайтириш ва корхоналар санацияси самарадорлигини оширишга қаратилган қарорларини бажариш юзасидан аниқ чоралар кўриш, шунингдек зарар келтираётган ва иқтисодий ночор корхоналарни тугатиш билан кечиктирмай шуғулланиш юзасидан топшириқлар берилди.

(ЎзА).

ҚИРҒИЗИСТОН ЖАНУБИДАГИ ВОҚЕАЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

Қирғизистон жанубида юз берган ва салкам уч ой давомида минтақамиз давлатлари аҳолиси тинчини бузган воқеалар ниҳоят барҳам топгандек бўлди. Жангарилар Қирғизистон ҳудудини тарк этмоқда. Гаровга олинганлар, хусусан, япон фуқаролари ҳам озод қилинди.

Бироқ бу воқеалар, уларнинг якуни ҳали-ҳамон кенг жамоатчиликни безовта этиб турибди. Шу муносабат билан Миллий матбуот марказида Ўзбекистон жамоатчилиги вакиллари, таниқли фан ва маданият арбоблари, республика ижодий уюшмалари, миллий-маданий марказларнинг раҳбарлари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилиш қатнашчилари ён қўшнимиз бўлган Қирғизистон жанубида рўй берган нохуш воқеалар, уларнинг оқибатларини таҳлил қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Сўзга чиққанлар мазкур воқеалар нафақат қирғиз халқи, балки бутун Марказий Осиё халқларининг бугунги тинч ҳаётига қилинган тажовуз ҳамда ёвуз кучларнинг намойиши эканини таъкидладилар.

Маълумки, Боткен туманидаги воқеаларга Ўзбекистон ҳукумати биринчи кунларданоқ жиддий эътибор билан қаради. Ўзбекистон Президенти, республика ҳукумати ва мамлакатимиз жамоатчилиги босқинчи тўдаларга кескин зарба бериш мақсадида Қирғизистон кўрган чора-тадбирларни қўллаб-қувватлади, биринчилар қаторида қирғиз халқига елкадош бўлишини изҳор қилди.

Йиғилиш қатнашчилари мустақил Қирғизистон ҳудудига сурбетларча бостириб кирган, бегуноҳ одамларни ўлдириб, мол-мулкини талаган, динни ниқоб қилиб олган террорчи тўдаларнинг тўла яксон қилинмаганига, аксинча, улар билан хуфиёна мулоқот олиб борилганига таассуф билдирдилар. Бундай нохуш воқеалар яна такрорланиши мумкинлигидан кенг жамоатчилик ташвиш тортаётганини таъкидлаб, бунга асло йўл қўймаслик учун барча чора-тадбирларни кўришга даъват этдилар.

Йиғилиш сўнггида Ўзбекистон маданият ва жамоат арбобларининг баёноти қабул қилинди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

"Биз ўз уйимизни, она юртимизни турли ёвуз кучлар, бало-қазолардан асраш, ота-боболаримиз хоки ётган мана шу тупроқнинг ҳар бир қаричини муқаддас билиб, уни ҳимоя қилишга тайёр туришимиз керак. Ватан, миллатнинг ор-номуси, халқнинг ғурурини ҳимоя қилиш йўлида мустаҳкам эътиқод, собит ирода билан мардона туриш барчамизнинг виждоний бурчимиздир".

(ЎзА)

Маълумки, 2 ноябр куни АҚШда "Ўзбекистон маданияти ҳафталиги" бошланади. Мазкур тадбир доирасида ташкил этиладиган "Буюк ипак йўли" кўргазмасида қадим осори-атиқалар, тасвирий санъат асарлари билан бирга, амалий санъат асарларининг савдо-кўргазмаси ташкил этилади. Ҳафталик кунлари намойиш этилажак концерт дастури "Янги Ўзбекистон" деб номланишининг эса ўзига хос рамзий маъноси бор.

"ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН"

Санъат усталари ижросидаги концертда Ўзбекистон халқ артисти Абдуҳошим Исмоилов раҳбарлигидаги созандалар гуруҳи асосий ўрин тутади. "Шарқ тароналари" иккинчи халқаро мусиқа фестивали бош мукофоти — Гран При совриндори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Насиба Сатторова мумтоз қўшиқлар гулдастасини тайёрлади. Юнус Ражабий номидаги мақом ансамблининг хушовоз хонандаси Бекназар Дўстмуродов билан хоразмлик Равшан Матёқубов репертуари асосан фольклор қўшиқларидан иборат. Америкада ўзбек рақс санъатига ҳам қизиқиш катта эканлиги яхши маълум. Шу боис моҳир раққосалар Роза Абулхайирова, Наима Юсупова, Светлана Худойберганова миллий рақс санъатининг Бухоро, Фарғона, Тошкент, Хоразм усулларидан, шунингдек, устоз Мукаррама Турғунбоева меросидан олинган мумтоз асарлардан ижро этади.

(ЎзА).

БОКСЧИЛАР — ФИНАЛДА

Шу кунларда Тошкентдаги "Юнусобод" спорт мажмуида ўтаётган бокс бўйича XX Осиё чемпионатида финалга чиқиш учун мусобақалар икки гуруҳда давом этди. Биринчи гуруҳда финалда иштирок этувчилар аниқланди.

Уларнинг орасида ўзбекистонлик уч спортчи — Руслан Чагаев, Алишер Раҳимов ва Дилшод Йўлдошев бор. Улар ўз вазн тоифаларида Осиё чемпиони номини олиш учун курашадилар.

Қирғизистонлик Владислав Визилтер, қозоғистонлик Дониёрбек Муноитбосов, таиландлик Пиннон Субанг ҳам финалга чиқди. Қолган финалчилар кейинроқ маълум бўлади.

Чемпионатнинг финал мусобақалари 30 октябрда бўлади.

(ЎзА).

КОМИССИЯ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси қошида ташкил этилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова бошқарган мазкур йиғилишда Зулфия номидаги Давлат мукофотига номзодларни тавсия этиш юзасидан Тошкент шаҳри, Сирдарё, Жиззах ва Самарқанд вилоятлари хотин-қизлар қўмиталари қошида ташкил этилган комиссиялар раисларининг олиб бораётган ишлари ҳақидаги ахбороти тингланди.

Шунингдек, йиғилишда Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссияси ҳамда ишчи гуруҳларининг галдаги вазифалари белгилаб олинди.

(ЎзА)

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Шўртан газ-кимё мажмуи қурилишини назорат қилувчи ва мувофиқлаштирувчи ҳукумат комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Республика Бош вазирининг ўринбосари А.Исаев бошқарган мазкур йиғилишда мажмуа қурилишига алоқадор вазирликлар, концерн, бирлашма ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Йиғилишда мажмуа қурилишидаги ойлик топшириқлар ўз вақтида бажарилаётгани, қурилиш суръати маромида бораётгани таъкидланиши билан бирга, мажмуада қишга тайёргарлик ишларини жадаллаштириш зарурлигига эътибор қаратилди. Бу борада тегишли ташкилотлар раҳбарларига зарур топшириқ ва кўрсатмалар берилди.

А. ТАЙПАТОВ, ЎзА мухбири.

Бошқарув тизими

КУЧЛИ ДАВЛАТ —

Давлат қурилиши ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнларини эркинлаштириш масаласи ҳам катта аҳамият касб этади. Бу борадаги асосий вазифалар ҳокимият барча тармоқларининг бир-биридан мустақил ҳолда иш юритиш тамойилларини мустаҳкамлаш, ҳокимият ваколатларини нодавлат ва жамоат ташкилотларига, фуқароларни ўз-ўзини бошқариш органларига босқичма-босқич ўтказа бориш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза этишни кучайтиришдан иборат.

Ислом КАРИМОВ.

Инсоният онгли ҳаётида жамиятни бошқариш, аниқроғи — энг адолатли ва яшовчан бошқарув тизимини яратиш муаммоси доимо кун тартибида турган.

Истиқлолни қўлга киритган юртимизда ҳам бу масалада назарий ва амалий қадамлар қўйилмоқда. Ҳозирги сайловлар ҳам жамиятни идора қилишнинг энг демократик, замонавий институтларини яратишда муҳим тадбир ҳисобланади. «Мустақилликнинг олий мақсади — халқимиз иззатини жойига қўйиш» — дастлабки кунларда Президентимиз томонидан билдирилган бу фикр қилинажак ишларнинг мундарижасини белгилаб турибди.

Юридик фанлар доктори Озод ҲУСАНОВ билан суҳбатимиз ҳам халқимизнинг ўзига хос ва келажагига мос бошқарув тизимини яратишнинг баъзи масалалари хусусида бўлди.

— Давлатнинг пайдо бўлишидаги тарихий зарурат, давлатнинг асосий белгилари ҳақида қисқача тушунча берсангиз.

— Кишилик жамияти, унинг таркибий қисмлари доимо ривожланиб, такомиллашиб борган.

Ҳар бир жамиятда бирор ижтимоий воқеанинг намоён бўлиши, бирор тузилманинг вужудга келиши аниқ бир зарурат туфайли содир бўлганидек, жамиятнинг ажралмас қисми бўлмиш давлатнинг вужудга келиши ҳам зарурат туфайлидир. Давлат жамиятнинг ривожланиши маҳсули ҳамда ўз навбатида жамият ривожини янада мукаммалроқ таъминлаш вазифасини бажарувчи ва шу вазифани уддалай оладиган тузилмадир.

Кишилик жамиятининг дастлабки даврида ишлаб чиқариш такомиллашиб, фойдани тақсимлаш, уруғлар, қабилаларнинг ерларини босиб олиш (ҳимоя қилиш) сингари заруратлар натижасида давлат пайдо бўлди.

Давлатнинг вужудга келишини фақат хусусий мулк ва синфларнинг вужудга келиши билан боғлаш етарли эмас, унинг биологик, психологик, иқтисодий, ижтимоий, диний, миллий ва бошқа факторлари мавжуд. Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ҳар бир давлат — бетакрор ижтимоий ҳодисадир. У ҳар қайси халқ тарихий ва маънавий тараққиётининг ҳосилидир, унинг ўзига хос, ўзига мос маданияти ривожининг натижасидир» — деган таърифи давлат моҳияти ва жамиятдаги ўрнини тўғри ифодалайди.

Жамиятда давлат ягона тузилма эмас, у билан бирга бошқа тузилмалар ҳам вужудга келади ва ривожланиб боради, давлатнинг ана шу ижтимоий тузилмалар тизимидаги ўрни алоҳида бўлиб, у алоҳида омиллар билан характерланади. Давлат бошқа нодавлат ташкилотларнинг нормал фаолият кўрсатиши учун шароит яратиб бера олади.

Жамият қанчалик ривожланиб, ўзгариб борса, давлат ҳам ривожланиб ўзгариб боради. Ўз навбатида бу жамиятнинг ўзгаришига ҳам таъсир қилади.

— Асосий Қонунимизда инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат қуриш мақсад қилиб қўйилган, бу фуқаролик жамияти қуриш билан бевосита боғлиқ, шу жараёнда давлат ва жамият муносабати қандай бўлади?

— Бу саволга жавобни жамиятнинг ўзи нималигини изоҳлаш билан бошласак тўғри бўлади. Жамият бирор бир мамлакат ҳудудидаги онгли аъзоларнинг йиғиндиси, яъни инсонларнинг ҳаёт кечириши учун умумий манфаатлар (тинч, яхши ҳаёт кечириш, насл қолдириш ва бошқалар) асосида бирлашишини таъминловчи маънавий макон. Жамиятнинг асосий унсури инсондир. Барча масалалар уларнинг манфаатига хизмат қилади.

Давлат эса жамиятнинг мавжудлигини белгиловчи омилларга таъсир қилувчи, амалга оширувчи воситадир. Давлат жамиятга тааллуқли барча унсурларнинг ҳаётий бўлиши, ишлашига таъсир қилади.

Давлатнинг қандай бўлиши, унинг характери ҳар бир жамиятда турлича бўлади. Ўзбекистон ривожланган мамлакатларнинг тажрибасига таяниб ҳуқуқий давлат қуришни мақсад қилиб қўйган ва унга эришиш учун ҳаракат қилмоқда.

Ҳуқуқий давлат, бу — давлат ҳокимиятининг шундай фаолият ва ташкилий шаклидирки, унда жамиятнинг аъзолари ва турли тузилмалари ўртасида ўзаро муносабатлар ҳуқуқ меъёрлари асосига қурилади. Бу — қонуннинг устуворлиги, ҳокимиятнинг бўлинишини амалга оширган ҳолда шахс манфаатининг устуворлигига эришишни назарда тутади. Ҳуқуқий давлатда шахс ва давлат ўртасида ҳуққа асосланган ўзаро мутаносиб мажбурият вужудга келади. **Қонуннинг устуворлиги** деганда жамиятнинг барча аъзолари қонун олдида тенг ва қонун талаблари барча учун мажбурий эканлиги, **ҳокимият бўлиниши** эса қонун чиқарувчи (бизда — Олий Мажлис), ижро этувчи (Вазирлар Маҳкамаси) ва назорат қилувчи (суд, прокуратура, ички ишлар) идоралари мустақиллиги тушунилади.

Ҳуқуқий давлат жамиятнинг такомиллашувига, уни фуқаролар манфаатига янада тўлароқ мос келувчи фуқаролик жамиятини шакллантиришга олиб келувчи асосий омилдир. Фуқаролик жамияти нима деган саволга энг оддий қилиб, бундай жамиятда фуқароларга ўз имкониятларидан (имконият сиёсий соҳадами, иқтисодий соҳадами) тўла фойдаланишга шароит яратилади, яъни фуқароларга ўз имкониятларидан тўла фойдаланиш шароити мавжуд бўлган жамият — фуқаролик жамиятидир, деб жавоб бериш мумкин.

Фуқаролик жамиятида авваллари давлатга, давлат тузилмаларига тааллуқли бўлган кўпгина масалалар фуқаролар томонидан, уларнинг ташкилотлари томонидан амалга оширилади. Сиёсий, иқтисодий ҳаётда фуқаролар онгли, кенг, фаол иштирок этиш имкониятлари кенгаяди. Давлат тузилмалари фаолияти устидан фуқароларнинг таъсирчан назорати ўрнатилади. Бу эса жамиятдаги давлат, шахс, нодавлат ташкилотлар ўртасида янгича, фуқаролар манфаатига хизмат қилувчи муносабатларни вужудга келтиради. Давлат жамиятнинг ривожланишига ижобий таъсир қилса, ўз навбатида фуқаролик жамияти асло давлатни заифлаштирмаган ҳолда унинг такомиллашувига шароит яратади.

— Президентимиз томонидан «Кучли давлатдан — кучли жамиятга» ўтиш ғояси кун тартибига қўйилди. Бу борада қилинаётган ишлар тўғрисида тўхталсангиз.

— Ўзбекистон ҳозирги кунда ўз давлатчилигини шакллантиришда жаҳон тажрибаларини ўрганиш, давлатчиликка миллий анъаналарни жорий этиш билан бирга давлатчиликни шакллантириш, ривожлантиришда ўзининг йўлига эга.

Давлат ва жамият қурилишидаги илмий ғоялардан бири «Кучли давлатдан — кучли жамиятга» деган ғоядир. Нодавлат, жамоат ташкилотлари — фуқаролик жамият асоси. Фуқаролар шундай ташкилотларга бирлашиб давлат бошқарувига, ижтимоий-сиёсий ҳаётга таъсир кўрсатади.

Албатта, ҳар қандай мамлакат ривожланган, фуқароларнинг орзу-истакларини тўла қондира оладиган жамият қуришни орзу қилади. Орзуга айб йўқ. Лекин орзуга эришиш йўли ҳамма вақт ҳам тўғри белгиланмайди ёки белгиланган йўл барчанинг манфаатига тўла мос тушмайди. Ўзбекистон ҳам ривожланган жамият қуришни, мамлакатимиз буюк мамлакатлар даражасида бўлишини мақсад қилиб қўйган ва ана шу мақсадга эришишнинг ишонарли воситаларидан бири сифатида ривожланган жамиятга кучли давлат орқали ўтишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади.

«Қандай жамият кучли жамият?» деган саволга шундай жавоб бериш мумкин:

бундай жамият аъзоларининг иродаси, маданияти, маънавияти юксак даражада бўлиши керак;

жамиятдаги иштирокчилар манфаатларининг умумийлиги кучаяди, ягона мақсадда мужассамлашади;

жамиятда унинг такомиллашуви, янгиланиши учун имкониятлар кучли ва аниқ бўлади;

умумманфаатга эришиш йўлида жамият аъзолари, тузилмалари ўртасида ҳамкорлик кучаяди ва у самаралироқ бўлади;

жамиятдаги муносабатларни тартибга солувчи қоидалар таъсири кучаяди, қоидаларга амал қилиш фақат мажбурлов асосида эмас, онгли равишда кечади. Ахлоқ нормаларининг ўрни кенгаяди;

сиёсий ҳокимият ўз олдига қўйган вазифасини бажаришига имконият кенгаяди, сиёсий ҳокимиятга (давлатга) ишонч кучаяди, у аҳоли томонидан кўпроқ қўллаб-қувватланади. Натижада марказий органлар ўз вазифаларини қуйи органларга, нодавлат ташкилотларига ўтказиш учун шароит вужудга келади.

Юқоридагиларни амалга оширишда давлат муҳим роль ўйнайди, шунинг учун «Кучли давлатдан — кучли жамиятга» деганда давлатнинг заифлашиши, кучсизланиши содир бўлади, деган

Дунё тил илмида «табиий тил» ва «сунъий тил», «тирик тил», ва «ўлик тил» каби ислоҳотлар бот-бот қўлланилади. Инсонларни миллат сифатида азалдан қавмлаштирган, ҳазрат Алишер Навоийнинг муборак иборасини билан айтганда, уларни барча мавжудотлар аро «гуҳари шариф айлаган» тил табиий тилдир. Эгаси бўлмиш халқ асрларни қаритиб, абад деган ойдин манзил томон дадил йўл тутган, қадим ва дуркун анъаналари бардавом тил тирик тилдир. Эски ҳақиқат шуки, халқ ўлса, тил ҳам ўлади. тил ўлса, халқ ҳам руҳан мурдага айланади. Атоқли маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлоний бу ҳақиқатни мана бундай ифодалаганлар: «Ҳар бир миллатнинг дунёда борлиғин кўрсатадурган ойинаи ҳаёти тил ва адабиётидур. Миллий тилни йўқотмак миллатнинг руҳини йўқотмакдур».

Неча-неча замонларнинг заранг тегирмонидан, нене босқину қувғинларнинг қаттол исканжасидан саломат ўта билган, ўзга тиллару нотамом, нотанти сиёсатларнинг тазйиқу зуғумлари остида хўрсиниб-хўрсиниб, ўксиниб-ўксиниб эзилса-да, сўлмаган, сўнмаган, халқимизнинг ҳар қандай оғирчиликларида ҳам синмаган мардона руҳини опичлаган ўткир ва ўктам ўзбек тилимиз тамоман табиий ва ҳамиша тирик тилдир.

ТИРИК ТИЛ ВА УЙҒОҚ ТАФАККУР

Бизнинг узоқ тарихимизда тилимиз араб, форс ва ўз даврида нуфузли саналган бошқа тиллар билан ёнма-ён яшаган. Бу тиллар ислом, фан, адабиёт, санъат, ҳатто сарой тиллари сифатида айрича рутбага соҳиб бўлган. Жамиятда қўлланилаётган бир неча тиллардан бирига (ёки бир нечасига), айниқса, бегонасига алоҳида мавқе берилса, бошқасининг, хусусан, ўз тилининг бир қадар бўйин қисиб қолиши тайин. Туғанмас бир ифтихор билан таъкидлаш лозимки, ана шундай мураккаб бир шароитда буюк, оқил аждодларимиз мазкур тилларга етарли ҳурмат кўрсатиш баробарида ўз она тиллари — ўзбек тилига юксак эҳтиром билан қараганлар, бу тилнинг яшамоғи, яшнамоғи учун саъй-ҳаракат қилганлар, курашганлар. Бу, дангал айтиш мумкинки, она тилининг, халқ руҳининг тириклиги, демакки, тафаккурнинг тириклиги — уйғоқлиги учун кураш эди. Она сўз қудратининг сиру синоатини, бутун қамрову кўламини теран англаган ва бемисл маҳорат билан халқига ҳамда ҳаммага англатмоқдай ҳузурга батамом ноил бўлган улуғ Алишер Навоийнинг бу борадаги ҳам амалий, ҳам назарий хизматлари миннатдор авлодлар қалбида интиҳо билмасдан яшаб келмоқда. У ўзбек тилининг ўз ватанидаги ҳақ-ҳуқуқини тиклашга, бу тилнинг сарой тили рутбасида яшашини таъминловчи фармон чиқартиришга муваффақ бўлган.

Миллий тараққиётнинг, миллий ҳурликнинг ҳал қилувчи омилларидан бўлмиш миллий тафаккур тарзи халқ руҳининг ойнаси саналмиш она тили асосида шамойил топади. Миллий тафаккур тил, адабиёт, маданият ривожи билан чамбарчас боғлиқ ҳолатда илгарилаб боради. Бу жабҳаларда тириклик, ҳаракат бўлмас экан, тафаккур тўнг айиқ уйқусига ғарқ бўлади. Шунинг учун ҳам ҳамма замонларда ўзга қавмларни истибдод тузоғида тутмоққа жаҳд қилганлар, айни шу ҳақиқатга суяниб иш бошлаганлар. Ана шундай истилочилардан бири, чор Россиясининг Фарғонадаги генерал-губернатори М. Скобелев очиқдан-очиқ мана бундай деган: «Миллатни йўқ қилиш учун уни қириш шарт эмас, унинг маданиятини, санъатини, тилини йўқ қилсанг бас, тез орада ўзи адойи тамом бўлади». Қарийб 130 йиллик мустамлакачилик даврида ҳукмрон мустабид сиёсат, қайси рангда турланмасин, барибир, юртимизда айни шу тутум асосида иш олиб борди. Бу тутумга қарши турган халқимизнинг не-не мард ўғлонлари бошида ҳар вақт жаллод шамшири ялтираб турди.

Асримиз бошида миллат ҳурлиги, халқ озодлиги ва юрт ободлиги йўлида ҳар қандай балоқазоларга тик боққан Беҳбудий, Мунавварқори Абдурашидхонов, Абдулла Авлоний, Фитрат, Чўлпон, Элбек, Ашурали Зоҳирий каби кўплаб маърифатпарвар бобокалонларимиз она тилининг инсоннинг маънавий-маърифий камолотида, ўз-ўзини англашида, миллат ва Ватан муҳофазасида нечоғлик улкан аҳамиятга молик эканлигини қайта-қайта уқтирганлар.

Фидойи педагог, тил, адабиёт, умуман маданиятимиз ва маърифатимиз ривожи учун жиддий ҳисса қўшган Ашурали Зоҳирий 1914 йилда «Садои Фарғона» газетасида чоп этилган «Она тили» номли мақоласида мазкур фикрни мана бундай ифодалаган эди: «Нечунки ҳар бир инсоннинг жонидан азиз нарсаси дин ва миллатидир. Ул дин ва миллатни муҳофазати ҳам ҳар афрод инсонга вожибдур. Они (миллатни) муҳофазати она тилининг муҳофазати билан бўлур. Қачонки бир миллат тилини йўқотса, у муқаддас динини ва миллатини йўқотур». Олим ўз давридаги она тилига эътиборсизликдан қаттиқ ёзғиради, муқаддас она тилини қўйиб, форс, араб, татар, усмонли турк тилларида ҳужжат юритиш, бир-бирларига хатлар ёзиш каби номақбул урфни кескин қоралайди, бу урфнинг зиёлиларга ярашиқсиз ишлигини, миллий тараққиёт учун зарарлилигини таассуф билан таъкидлайди: «Нечунки уламоларимиздин бири бирор ерга хат ёзса ёки бировга берган нарсасини хотира дафтарига ёзса, ўз она тилини қўйуб, форс тилида ёзадурлар. Ёш ўсмурларимиз бўлсалар ўз ерликларидан бирини зиёфатга чақируб хат ёзсалар ҳам усмонлича ёки татарча ёзадурлар. Боядки она тилига муҳаббат ва ислоҳи онлардин кутулур эрди». «... Дуруст, форсийча, арабча, ўрусча ва бошқаларини ҳам билайлик, билайликкина эмас, жуда яхши билайлик. Лекин она тилимизни ҳаммасидан ортиқ, зиёдароқ билайлик, сарф ва наҳвлари билан билайлик ва ҳам шундоқ бўлғонда арабча, форсийча ва бошқаларига тушунурмиз. Қачонки ўз она тилимизни яхшилаб билмадикми, бошқа тилни, албатта, дуруст билмаймиз».

Совет давридаги тил сиёсатининг заминида ҳам миллий тилларни тушовлашдан, бу тилларни нозарур бир матоҳга айлантиришдан иборат ўша ғирром тутум ётган эди. Бунинг оқибатида яқин ўтмишимизда она тилимизнинг ягона бешиги бўлмиш Ўзбекистонда бу тилнинг ҳақ-ҳуқуқлари чекланиб, расмий доираларда эркин қўлланилишига изн берилмай келди. Ҳатто қишлоқдаги деҳқон оддий бир шапалоқ аризани ҳам ўз тилида эмас, балки иззатдаги ўзга тилда ёзиш мажбурияти остида яшади. Ўзга тил отга миниб, ўзбек тили яёв қолган, ўша «тўра» тилда тўти бўлиш, камида, ўзбек тилига у тил ибораларидан қўшиб, «бўтқа» нутқ тузиш, бу қанчалик пуч ва ғариб тасаввур бўлмасин, маданиятлилик, замонавийлик белгисига айланди. Ўша «катта» ва «улуғ» тилга керагидан ортиқ эҳтиром кўрсатиш урфга кирди.

Аслида ҳеч бир асоссиз равишда ўзга тилни тақдирлаш ўз она тилини таҳқирлаш эмасми? Она тилини таҳқирлаш миллат ҳамиятини таҳқирлаш эмасми? Она тилига нописандлик она Ватанга хиёнат эмасми? Бутун истибдод даврида бу оғриқли саволлар имони бут кишилар қалбини ўртаб келди...

Халқимизнинг миллий уйғониши, асрий орзуларнинг рўёби бўлмиш интиқ истиқлол истибдодни борса-келмасга улоқтирди. Озод ва обод юртимиз буюк келажак сари дадил одим отмоқда. Ижтимоий ҳаётнинг ҳеч бир истисносиз барча жабҳаларининг эркин ривожи учун кенг йўл очилди.

Мамлакатимизда 1989 йилнинг 21 октябрида қабул қилинган «Давлат тили ҳақида»ги қонун она тилимизга давлат тили мақомини берди. Ўзбек тилининг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини тиклашдай улуғ мақсадга эришилди. Бу қонуннинг қабул қилиниши мустақиллик сари қўйилган дадил қадамлардан бири эди. Бу мўътабар қонун улкан бойлик ва бебаҳо мулкимиз бўлмиш тилимизнинг тараққиёти, халқимизнинг маънавий-маърифий камолотида бениҳоя муҳим омил бўлганлиги шубҳасиз.

Таъкидлаш жоизки, мазкур қонун ҳали, тўлғониб турган бўлса-да, қизил салтанат султонларининг қиличи қўлидан тушиб улгурмаган, салтанат қўрғони чилпарчин бўлмаган бир пайтда қабул қилинган эди. Шунинг учун ҳам қонун моддаларида қоидалаштирилган айрим ҳолатларда бир қадар ҳадик, чўчиш, ўзга тилга ён бериш аниқ сезилади. Масалан, 1-модданинг 3-хатбошисидаёқ «Ўзбекистон ҳудудида рус тилини СССР халқларининг миллатлараро муомала тили сифатида ривожлантириш ва ундан эркин фойдаланиш таъминланади» деб ёзиб қўйилган. Бу қоида, табиийки, ўзбек тилининг ҳақиқий маънодаги давлат тили мақомига соя солади. Айни пайтда бу қонуннинг ҳарбий қисмларда қўлланиладиган тилларга татбиқ этилмаслиги ҳам таъкидланган. Чунки у пайтда мамлакатимизда ҳали совет армияси бор бўлиб, унинг тили фақат рус тили эди. Булардан ташқари ҳам мустақиллигимиз талабларига мувофиқ келмайдиган жиҳатлар, таҳрирталаб ўринлар қонунда анча-мунча бор эди. Ана шуларга кўра «Давлат тили ҳақида»ги қонуннинг янги таҳририга зарурий эҳтиёж туғилди.

Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси 1995 йилнинг 21 декабрида янги таҳрирдаги «Давлат тили ҳақида»ги қонунни қабул қилди. Аввалги қонунда 30 та модда мавжуд бўлган бўлса, янги таҳрирда айрим кераксиз моддалар қисқартирилиб, мустақил мамлакатимизда ўзбек тилини ривожлантириш, давлат тил сиёсатининг асосий йўналишларини аниқ белгилаб берувчи қоидалар 24 та моддада жамланган. Ана шу асосда мамлакатимизда ўзбек тилининг жадал тараққиёти тамойилларини тайин этадиган, шу юртда истиқомат қиладиган бошқа миллатларнинг ҳам юрагига ғулу солмайдиган, бениҳоя холис тил сиёсати шаклланди.

Кўп миллатли жамиятда норасмий вазиятларда кимнинг ким билан қайси тилда муомала қилишини белгилаб бериш ақлнинг иши эмаслиги маълум. Шунинг учун ҳам «Давлат тили ҳақида»ги қонунимизда бу масалага мантиқ билан ёндашилган, яъни «Фуқаролар миллатлараро муомала тилини ўз хоҳишларига кўра танлаш ҳуқуқига эгадирлар» деб ёзиб қўйилган.

Қонуннинг 4-моддасида шундай дейилган: «Ўзбекистон Республикасида давлат тилини ўрганиш учун барча фуқароларга шарт-шароит ҳамда унинг ҳудудида яшовчи миллатлар ва элатларнинг тилларига иззат-ҳурмат билан муносабатда бўлиш таъминланади, бу тилларни ривожлантириш учун шарт-шароит яратилади. Фуқароларга давлат тилини ўқитиш бепул амалга оширилади».

Ўзбек халқи ўзининг яқин ўтмишида она тилига — ўзбек тилига бўлган нописандликлар, зуғумлар, чекланишларни кўрган, бундан юрак-бағри эзилган. Бу кўргуликлар унинг эсидан асло чиқмайди. Шунинг учун ҳам ўзбек бу кўргуликларни бугун озод мамлакатимизда аҳил-иноқ бўлиб яшаётган бирон-бир миллат ёки элатга илло раво кўрмайди. Миллатнинг, халқнинг ҳамиятидай нозик ва муқаддас нарса йўқ. Ана шу ҳамият (унинг асос устунларидан бири она тилидир!) билан миллат, халқ сони кўп ёки кам бўлишидан қатъи назар, тирик, улуғ.

Қонун қабул қилинган дастлабки йилларда ўзбек тилининг софлиги, тозалиги учун курашга оммавий равишда киришилди. Бу маъқул иш эди, аммо билган ҳам, билмаган ҳам тилимиздаги чет сўзлар ўрнига ўринли-ўринсиз муқобилларни тавсия этаверди. Тилимизнинг темир қонунларидан етарли хабардор бўлмасдан туриб танланган, тилимиз табиатига ёт, сунъий ясалган сўзлар оммавий ахборот воситалари тилида пала-партиш қўлланилаверди. «Олийгоҳ», «тайёрагоҳ», «манзилгоҳ», «ойнасўз», «куннома», «куллиёт», «ноҳия», «ҳужжатасровхона» каби бир қанча гўёки ўзбекча сўзлар тилимиз софлигини таъминлашга хизмат қилади, деган илмий нотўғри тасаввур пайдо бўлди. Ўзбек тилининг тозалигини асрашдай покиза мақсад билан қилинган, аммо тилимизнинг чин тараққиёти учун кўмак бермаган, яъни қош қўяман деб, кўз чиқарилган тажрибалар асримизнинг 20-йилларида ҳам бўлган.

Аслида тил — бениҳоя нозик ва мураккаб олам, унга нисбатан билиб-билмасдан қилинган ҳар қандай ножўя муносабат унинг назокатига заха етказади. Тил ҳеч қачон зўрликни кўтармайди, у ёки бу сўзни мажбурлаб тилга киритиб бўлмайди, фақат ўз табиатига тамомила уйғун келадиган сўзларнигина ўзиники қилади. Демакки, тилга у ёки бу сўзни киритмоқ учун энг аввало ана шу уйғунликни топа билмоқ шарт. Қонуннинг янги таҳририда айни масаланинг ечими ҳам алоҳида қоидалаштирилган. 7-модданинг охирги хатбошисида мана бундай кўрсатилган: «Янги илмий асосланган атамалар жамоатчилик муҳокамасидан кейин ва Олий Мажлис тегишли қўмитасининг розилиги билан ўзбек тилига жорий этилади». Ўзбек тилига ким нима атамани хоҳласа, олиб кираверишга ҳақли эмас.

Қўшни давлатларда давлат тили масаласини оқилона ҳал этишга бошқа муаммолардан ортиниб тузук-қуруқ қўл тегмаётган ёки тилга айни бир мақомни бериб, «Жазоир фаранглар мустамлакасидан қутулгач ҳам йигирма йил давомида ўз тилида эмас, фаранг тилидан фойдаланган, яқинда истиқлолга эришган мамлакатда давлат тили масаласини кўтариш шартми?» қабилидаги палағда мулоҳазалар эшитилиб турган бир пайтда Ўзбекистонимизда ўзбек тилининг давлат тили сифатида ривож топиб бораётганлиги мустақиллигимизнинг пойдорлигидан, шижоатли йўлбошчимиз раҳнамолигида ишлаб чиқилган ўзимизга хос тараққиёт йўлимизнинг ёруғлигидан далолатдир.

Давлат тили ҳақидаги қонунимиз, мана, ўн йилдир, ишлаяпти, халқимизнинг борлиги ва бирлиги рамзи бўлмиш ўзбек тилининг эркин ва ўктам қўлланилиши, ҳар томонлама ривож топиб бориши, мамлакатимизнинг барча фуқароларига бепул ўргатилиши, кенг тарғиб этилиши давлатимиз томонидан тўла кафолатланган. Ўн йил давомида бу қонунни ҳаётга татбиқ этиш борасида жуда катта ишлар амалга оширилди. Ана шу қонунга мувофиқ том маънодаги ўзбек ҳужжатчилиги шаклланиб бормоқда. Бу йўналишда бир қатор амалий қўлланмалар, луғатлар яратилганлигини мамнуният билан тилга олиш мумкин. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури доирасида ўзбек тили бўйича тамомила янги таълим стандартлари, дарслик ва қўлланмалар яратилди. Давлат тилини жорий этиш бўйича Республика тил комиссияси айни борадаги ишларни мувофиқлаштириб бормоқда. Қисқаси, юртимизда ўтказилаётган кенг кўламли маънавий-маърифий ислоҳотларда бу қонуннинг аҳамияти беқиёсдир.

Одамнинг бевосита ўзиники бўлган тили фақат битта бўлади, яъни тил воситасида эмас, балки ғайриихтиёрий равишда онадан ўтадиган битта тил бўлади, шунинг учун ҳам бундай тилни ўз моҳиятига мувофиқ «она тили» дейдилар. Бошқа ҳар қандай тилни фақат айни шу она тили воситасида ўрганиш мантиқли ва самарали йўлдир.

Президентимиз Тошкентдаги «Ўзэкспомарказ»да ташкил этилган академик лицей ва касб-ҳунар коллежларини жиҳозлаш бўйича кўргазма билан танишар экан (1999 йил 4 август), хорижий тилларни ўргинишда эски даврдагидек ўртада бошқа, бегона тил воситачилик қилмаслиги кераклигини, хорижий тил таълимини ўзбек тили асосида ташкил этиш лозимлигини уқтирди ва хусусан, шундай деди: **«Шу йўл билан она тилимизни халқаро майдонга тенг ҳуқуқли тарзда олиб чиқишимиз мумкин бўлади. Амир Темурни бутун дунё танийди, энди унинг халқи тилини ҳам жаҳон танисин».**

Тафаккуримизнинг уйғоқлиги, истиқлолимизнинг пойдорлиги, тилимизнинг тириклиги, унинг халқаро майдонларда жаранглаши учун ҳаммамиз ва ҳар биримиз теран масъулиятни англаган ҳолда иш тутиб, «Давлат тили ҳақида»ги қонунимизнинг барча жабҳаларда жадал бажарилишига ўз ҳиссамизни қўшишдан ҳузур туймоғимиз керак.

Низомиддин МАҲМУДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

29 октябр — Туркия Республикаси эълон қилинган кун

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Туркия халқи анъанага биноан октябрнинг охирида ўз миллий байрамини нишонлайди. Шу муносабат билан ЎзА мухбири Туркия Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси жаноб Умур Апайдин билан суҳбатлашди.

— Жаноб элчи, Туркия халқи кўп йиллардан буён бутун дунёга кўп асрлик тарихини, Шарқ ва Европа маданиятининг уйғунлашувини, тадбиркорлик қобилиятини, қудратли туризм, автомобилсозлик саноатини ва кўпгина бошқа соҳаларни намойиш қилиб келмоқда. Сизнингча, халқингиз мамлакатда шундай турмуш даражасига эришувида нималар омил бўлди?

— Чиндан ҳам Туркия давлати 700 йил давомида таркиб топган қимматли маданий меросга эга. Ҳозирги пайтда Туркия халқи етти асрлик тарихий меросдан уни ҳозирги замоннинг хусусиятларига мослаштириб, муносиб фойдаланиб келмоқда. Ҳозирги кунда республика ҳар томонлама демократиялаш тизимида тўла-тўкис ривожланмоқда. Туркия ўз парламенти Ғарб тизимига тўла ўхшайдиган мамлакатдир.

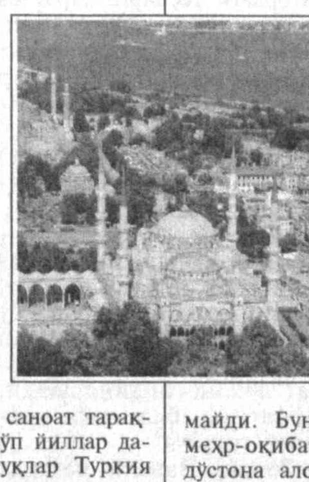

Мамлакатимиз иқтисодиёт соҳасида эркин бозор сиёсатини ўтказмоқда. Мамлакат ташқи савдоси ҳажми жуда улкан. Энергия ҳосил қилиш, саноат тараққиёти юксак даражага етди. Кўп йиллар давомида эришилган барча ютуқлар Туркия халқи фаровонлигини оширишга қаратилган.

— Жаноб элчи, Сиз тажрибали дипломатсиз, икки томонлама муносабатларда, хусусан Туркия билан Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларда Сиз нималарни энг муҳим, сафарбар қилувчи омил деб ҳисоблашингизни билиб олиш мен учун жуда қизиқарлидир.

— Давлатлар ўртасидаги муносабатлар шу мамлакатларда яшовчи халқлар ўртасида ўзаро муносабат мавжудлиги сабабли вужудга келади. Мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни халқлар ўртасидаги муносабатлардан айри ҳолда кўриб чиқиш мумкин эмас. Икки халқ ўртасида дўстлик мавжуд бўлса, бу халқлар яшайдиган мамлакатлар бир-бирига нисбатан душманлик қила олмайди. Ҳар қандай давлатнинг ташқи сиёсатини халқ қўллаб-қувватламаса, бу сиёсат ривожланмайди, истиқболи ҳам бўлмайди.

Туркия ва Ўзбекистон халқларининг тарихий илдизлари бир. Қадим замонлардан бизни турли риштлар боғлаб туради, умумий жиҳатларимиз кўп. Қадимий тарихимиз мавжуд, эҳтимолки, шу тарих давлатларимиз ўртасида самимий дўстона муносабатлар вужудга келишига ёрдам бергандир. Бу Туркия ва Ўзбекистон ўртасидаги дипломатия алоқаларида ҳам кўзга ташланади. Мамлакатларимиз ўртасида имзоланган абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома бунга далил бўла олади. Ўзингиз биласиз, бундай битимни тузишга ҳар қандай давлат ҳам ботинавермайди. Бунинг учун ўзаро ҳурмат, ўзаро меҳр-оқибат, мустаҳкам дўстлик, шахсий дўстона алоқалар, хуллас мустаҳкам замин бўлиши зарур. Бошқа мамлакатлардаги касбдошларимга нисбатан мен учун Ўзбекистонда ишлаш осонроқ бўлса керак, чунки яхши ҳамжиҳатлик фаолиятни осонлаштиради. Мен элчи сифатида қардош халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшиш имкониятига эга бўлганимдан хурсандман.

Суҳбатдош
А. ТЎЙЧИБОЕВА.

Қўш хабар

ҚАНДИНГНИ УР, ОМОНГУЛ

Тахтакўпир туманидаги «Тахтакўпир» ширкат хўжалиги шоликорлари Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб ғалаба довонига етиб келдилар. Мустақил мамлакатимиз хазинасига 5700 тонна аъло сифатли дон етказиб берилди. Шунингдек, 1000 тоннага яқин сара уруғлик ҳам ҳозирлаб қўйилди.

Шуниси қувончлики, энг илғор шоликор Омонгул Избосаровага «Тико» автомашинасининг калити топширилди.

Ҳозирча «Тико» ҳамир учидан патир ҳисобланади. Ширкат хўжалигида жамоа аҳли очган «Адилет» («Адолат») хусусий банкига биргина шолидан 100 миллион сўм соф фойда келиб тушиши кутилмоқда!

САЛМОҚЛИ ҲИССА

Бердақ ва Ажиниёз ўсган эл асосан чорвачилик билан шуғулланади. Бўзатов туманида шоличилик ҳам йўлга қўйилди. Кеча туман аҳли қабул шохобчасига мингинчи тонна шолини топшириб, давлат шартномасини шараф билан бажардилар.

Меҳнат зафарига «Еркиндарё», «Аспантай», «Қорақалпоқ» ижара хўжаликлари салмоқли улуш қўшдилар.

Ўз мухбиримиз.

Қаршидаги «Пахтазор» пахта қабул қилиш пункти жамоаси бу йил деҳқонлардан 6850 тонна пахтани қабул қилиб олишни режалаштирган. Айни вақтда бу ерда иш қизғин. Даладан пешма-пеш олиб келинаётган ҳосил ўз вақтида саранжомланяпти.

Бу ишларда сиз суратда кўриб турган ишчи Бекназар Қосимовнинг ҳам ҳиссаси катта.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

КУЧЛИ ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ

тушунча мутлоқ нотўғридир. Фақат кучли давлат натижасидагини ундан фойдаланиб, кучли жамиятга ўтиш мумкинлигини тушуниб етиш зарур. Чунки давлатгина жамият хавфсизлигини, барқарорликни, фуқаролар манфаатини етарли даражада таъминлай олади. Шу вазифаларни бажара олмаса, уни кучли давлат ҳисоблаш мумкин эмас.

Синфлар барҳам бўлиши билан давлат ҳам барҳам топади, деган марксистик таълимотнинг тўғри эмаслиги ҳозирги кунда аниқ бўлди. У таълимот намояндалари давлатни фақат зўрлик, бостириш функциясинигина эътироф этиб, унинг яратувчилик, бошқарувчилик, ислоҳотларни амалга ошириш вазифасига эътибор бермаганлар. Давлатнинг шу кейинги вазифалари доимо бўлиши эса давлатни ҳеч вақт барҳам топмаслигини, аксинча, у кучайиб бориши зарурлигини кўрсатади.

Давлат вазифаларини марказдан маҳаллий жойларга, нодавлат ташкилотларга ўтказиш асло давлатни заифлаштирмайди, аксинча кучайтиради. Чунки давлат баъзи вазифаларни жойларга бериш билан энг муҳим масалаларни: мудофаа, хавфсизлик, қонунчилик, пул-кредит масалалари, фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш ва бошқаларни ўзида сақлаб қолади. Айрим масалаларни қуйига бериш билан ўзининг ихтиёрида қолган вазифаларни янада яхшироқ бажаришига кўпроқ имконият вужудга келади. Бу эса давлатни янада кучайтиради. Фақат давлат функцияларини марказдан жойларга, нодавлат ташкилотларга беришнинг тўғри йўлини топиш, бу жараёнда адашмаслик керак. Жойларга шундай вазифалар берилиши кераккки, уларни маҳаллий органлар, нодавлат ташкилотлари уддалай олсин. Вазифаларни босқичма-босқич ўтказиш ҳам масалани тўғри ҳал қилиш йўлларидандир. Президентимизнинг Олий Мажлис сессиясида «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда» деган нутқларидаги давлат қурилиши ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнларини эркинлаштириш юзасидан фикрларида айнан шу жараён асослаб берилган.

— Кучли фуқаролик жамиятига эришишнинг шарт-шароитлари нималардан иборат ва бу борада тарғибот-ташвиқотнинг ўрни қандай бўлиши лозим?

— Кучли фуқаролик жамиятига ўтишнинг шарт-шароитлари орасида алоҳида таъкидлаш лозим бўлгани, бу — мамлакатимизда барқарорликнинг мавжудлиги ва ривожланиш аниқ белгиланган йўл билан бораётганлиги ҳисобланади. Барқарорлик бўлмаса, кўзланган мақсадга эришиш мумкин эмас. Шу барқарорликни таъминлашда давлатнинг роли алоҳидадир. Давлат кучли бўлмаса, фуқаролар томонидан қўллаб-қувватланмаса, барқарорликка эришиш қийин. Шунинг учун фуқаролик жамиятига эришишимизда давлатимизнинг салоҳияти асосий шартлардандир. У ўзининг имкониятларига таяниб фуқаролик жамиятига ўтишга шарт-шароитларни кенгроқ вужудга келтиради.

Жамиятни демократлаштириш, демократияни чуқурлаштириш ҳам фуқаролик жамиятига ўтишга шароит яратади. Демократлаштириш жараёни ҳамма мамлакатларда содир бўладиган воқеа. Бунда умумий йўллар билан бирга ҳар бир мамлакатга хос хусусиятлар намоён бўлади.

Ўзбекистон демократиянинг умумий тамойилларига амал қилган ҳолда, демократлаштириш жараёнига ҳам янги хислатларни тадбиқ этмоқда. Бунга мисол қилиб, Олий Мажлис сессиясида сиёсий ҳаётни, давлат ва жамият қурилишини эркинлаштириш масаласи устувор масалалардан қилиб белгиланганлигини кўрсатиш мумкин. Давлат бошлиғининг давлат ва жамият қурилишини эркинлаштириш ғояси демократлаштириш жараёнини амалга оширишнинг муҳим ва айтиш мумкинки, янги воситаси мавжудлигини, бу Ўзбекистонга хос демократияни чуқурлаштириш йўли эканлигини кўрсатди. Бу билан демократлаштириш жараёни янги восита билан бойиди ва уни амалга оширишга Ўзбекистонда ҳозирги кунда киришилди.

Давлат ва жамият қурилишини эркинлаштириш, давлат идораларининг вазифаларини янада аниқ белгилаш, ҳокимият бўлиниши принципини жойларда ҳам тадбиқ қилиш давлат вазифаларини марказдан жойларга, нодавлат ташкилотларга беришни кўзда тутадики, бу ҳам аввал тилга олганимиз, кучли давлатдан кучли жамиятга ўтишнинг мантиқий давоми ва мақсадга эришишнинг амалий чораларидандир.

Кучли жамиятга ўтишда муҳим шартлардан бири бу фуқаролар онги ва қарашидир. Онгли инсонларнинг бирикмаси жамият бўлса, кучли жамият юксак онгли шахслар бирикмасидир. Фуқаролик жамияти қуришда фуқаролар иштирок этади. Иштирок онгли бўлганда ижобий натижа беради. Кучли жамиятда яшовчи шахслар шундай жамиятда яшашга тайёр бўлишлари керак. Фуқаролик жамияти юксак онгли, билимли, маданиятли, маънавияти юқори, холис ва эркин фикрловчи, ҳар қандай тобеликдан ҳоли кишилар жамияти бўлади.

Бунга эришишда тарғибот ва ташвиқотнинг роли катта. Бу иш кампаниячилик шаклида эмас, доимий равишда олиб борилганда самара беради. Бунда ҳамма воситалар: оила, маҳалла, тарбия муассасалари, меҳнат жамоалари, оммавий ахборот воситалари иштирок этиши ҳал қилувчи роль ўйнайди.

— Айни пайтда жамоат бирлашмалари фаолиятидаги муаммолар ва устувор вазифалар кўпчиликни қизиқтиради. Сайловларнинг фуқаролик жамияти шаклланишидаги ролини ҳам таъкидлаб ўтиш жоиз бўларди.

— Жамоат бирлашмалари жамиятимизнинг тузилмаларидан бўлиб, уларнинг умумий ва алоҳида вазифалари мавжуд. Фуқаролик жамияти қурилишида улар фаол иштирок этади. Мамлакатимизда республика ва халқаро миқёсдаги 279 та уюшма, жамғарма, партия, қўмита, ҳаракат ва бошқа кўринишдаги жамоат бирлашмалари мавжуд. Уларнинг ҳар бири ҳақида, вазифалари ва муаммолари юзасидан бир суҳбат доирасида фикр алмашиш имкони йўқ. Шунинг учун, рози бўлсангиз, шу суҳбатимизда Конституцияга асосан тузиладиган жамоат бирлашмаларининг бирор бир тури — яъни, сиёсий партиялар ҳақида сўз юритсак. Чунки савол сайлов билан ҳам боғлиқ. Сиёсий партиялар эса сайлов жараёнининг асосий иштирокчиларидандир.

Конституцияга асосан сиёсий партиялар турли табақалар ва гуруҳларнинг сиёсий иродасини ифодалайдилар ва ўзларининг демократик йўл билан сайлаб қўйилган вакиллари орқали ҳокимиятни тузишда иштирок этадилар. Бу ҳуқуқий меъёр партияларнинг мақсад ва вазифасини белгилаб, сиёсий ҳаётда уларнинг иштирокини қонунлаштирган.

Мамлакатимизда мавжуд 5 та сиёсий партиянинг ҳозирги кундаги устувор вазифаси сайловларда иштирок этиб, ҳалол курашда ютиб чиқиш, яъни Олий Мажлисга, Президентликка ва маҳаллий вакиллик органларига номзодларининг ғалабасини таъминлашга эришишдир.

Партияларнинг сайловда иштироки учун тенг имкониятлар яратилган, энди нимага эришиш уларнинг ўзига боғлиқ. Ҳали сиёсий партиялар Ўзбекистонда етарли тажрибага эга эмас. Баъзи партиялар сайловларда биринчи марта қатнашмоқда. Сиёсий партиялардаги энг асосий муаммолар уларнинг тажрибасизлигидан, мақсадларига эришишда иккиланиш мавжудлигидан келиб чиқмоқда, деб ҳисоблайман. Уларнинг дастурларидан кўпчиликни ўзига жалб қилувчи, хайрихоҳ қилувчи масалаларни, муаммоларни ҳал қилишнинг аниқ, ишонарли йўлларини илғаб олиш қийин. Партия аъзоларининг, ҳатто айрим раҳбарларнинг сиёсий етуклиги, ҳуқуқий онги етарли даражада эмас. Бўлмаса, айрим партия раҳбарларининг «биз Олий Мажлисга сайловларда сон учун эмас, сифат учун курашамиз», деган сўзларини қандай тушуниш мумкин? Олий Мажлис — 250 депутатдан иборат вакиллик органи, унда маълум мавқега эга, кўпроқ вакили бўлган партиягина ғалабага эришади. Кўпроқ овозни кўпроқ депутатга эга бўлибгина қўлга киритиш мумкин. Энг «сифатли» 20 депутатга эга партия 100 депутатга ёки 20 дан кўпроқ депутатга эга партияга овоз бериш вақтида, албатта, ютқазади. Шунинг учун парламентда кўп овоз билан иштирок этишга ҳаракат қилиш зарур. Чунки парламент фаолияти овоз бериш билан боғлиқ.

Бўлажак сайловларга ҳақиқатда ҳам фуқаролик жамияти қуриш йўлида муҳим тадбирлардан бири деб қараш керак. Чунки у демократия ифодаси, унинг натижасида жамиятнинг энг муҳим тузилмаси — давлатнинг бошлиғи, парламенти, маҳаллий вакиллик идоралари сайланади. Улар жамият тараққиётига фаол таъсир қилади. Шунинг учун сайловга ҳеч ким бефарқ қарамаслиги, у келажак тақдирига таъсир қилишини англаши керак. Қолаверса, сайлов ҳар бир фуқарога давлат тузилмаларини тузишда иштирок этишини таъминловчи усуллардан энг самаралисидир. Вакиллик идораларига депутатликка номзод кўрсатиш ҳуқуқига сиёсий партиялар, вакиллик ҳокимияти идоралари билан бирга фуқароларнинг ҳам эга бўлиши фуқароларни сиёсий ҳаётда жамият тузилмалари билан муносабатда иштирокини кенгайтиради, бу эса фуқаролик жамияти табиатига хос хусусиятдир.

Ҳаким САТТОРОВ
суҳбатлашди.

ОЛТИН ДАҚИҚАЛАР ҚАДРИ

Мирзаобод тумани вилоятнинг энг шўрхок, паст ҳосилли минтақаларидан бири ҳисобланади. Шунга қарамасдан тумандаги Турғун Аҳмедов номли, «Деҳқонобод» ширкат хўжаликларида олтин кузнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиб, марра сари дадил қадамлар ташланмоқда. Пайчиликка асосланган «Гулистон» хўжалиги далаларида ҳам йиғимтерим авжида. Чўл шароитида 2233 тонна пахтани йиғиб-териб олиш ҳазил гап эмас. Теримчиларни оммавий сафарбар этиш, техникага суянган ҳолда иш юритиш муваффақият гарови ҳисобланади.

— Бу йилги ҳосил ўтган йилга қараганда баракали бўлди, — дейди «Кейс» комбайни механизатори Қаҳрамон Мустафоев. — Мен 14 йилдан буён шу касбнинг нонини еб келаяпман. Бу йил 640 тонна пахта теришга сўз берганман. Кунига ўз машинам билан 15-20 тонна пахта тераяпман. Ҳозиргача уйган хирмоним 200 тоннадан ошиб кетди. Ниятимиз битта: ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан тезроқ йиғиштириб олишдир.

— Ҳозирги шароитда ҳашарчиларни далага чорлашга кўпам эҳтиёж қолмади, — дейди хўжаликнинг 5-бўлими бошқарувчиси Ўрозқул Худойбердиев. — Негаки ҳар килограмм учун тўланаётган 8 сўмлик меҳнат ҳақи энг яхши тарғиботчи бўлди. Одамларнинг қўлига мўмай пул тушса, тарғибот-ташвиқотга ҳам ҳожат қолмас экан. Абдимўмин Бўриев, Лола Пардаева, Муҳаббат Қўлиева, Маъмур Жўраев сингари илғор теримчилар бугунгача 2,5-3 тоннадан пахта теришди. Икки беш кунлик якунига кўра қатор теримчилар 15-20 минг сўмдан ҳақ олишди.

Қаерда кишининг меҳнати қадрланса, ўша жойда иш унуми албатта юқори бўлади. Биз Андижондан чўлга келиб меҳнат қилаётган Абдуллажон Жўрабоев билан гаплашганимизда у айнан мана шу фикрларни тасдиқлади.

— 40 гектар пахта майдонидан 20 ўрнига ўртача 22 центнердан ҳосил етиштириб режани бажардик, — дейди у. — Бу муваффақиятнинг асосий сабабчилари фарзандларимдир. Хўжалик ёз давомида ёғ, гуруч ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шунингдек, ойлик маош билан таъминлаб келди. Шундай экан, нега биз самарали меҳнат қилмаслигимиз керак! 22 центнер биз учун чегара эмас. Мўлжалимиз ҳосилдорликни камида 30 центнерга етказишдир. Чўлда ҳам пахта бўлишини исботлаяпмиз. Чўлда ҳам меҳнат қилган одам албатта хурмат-эътибор ва эъзоз топади.

Ҳа, Абдуллажон Жўрабоевнинг фикрига қўшилмоқ керак. У ҳақ гапни айтди. Маъмурчилик, фаровонлик учун турли-туман баҳоналар эмас, балки, фидокорона меҳнат керак. Ана шундагина биримиз икки бўлади, иккимиз ўн.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

НАВОИЙ ҚАЛАМИДА АЁЛ МАЪНАВИЯТИ

Бизда аёллар фаришталарга ўхшатилади. Фаришталар эса Оллоҳ яратган энг пок, энг бегуноҳ зотлар эканини яхши биламиз. Ҳатто, Қуръони каримнинг махсус бир сураси «Нисо», яъни «Аёл» деб номланади. Унда, аёл, уй, оила, давлат ва жамиятга алоқадор аҳкомлар баён этилган. Бу ҳақда кечагина айтган эдик.

Аёл таърифида не-не буюк қаламлар ҳам ожиз қолган. Аёл тараннум этилмаган адабиёт, аёлни куйламаган шоир йўқ. Хусусан, Шарқ сўз санъати бу жиҳатдан айрича бир поғоналарга етган. Биргина ҳазрат Навоийнинг ёр васфидаги гўзал ғазаллари, у яратган Ширин, Лайли, Диломдек оқила, покизалик рамзига айланган тимсолларнинг ўзи ҳам бу борада шеъриятимиз жаҳон сўз санъатининг энг юксак чўққиларига кўтарилганидан далолат беради.

Барча салафлари каби ҳазрат Навоий ҳам ёрга бағишланган ғазалларида вафони бош мавзу қилиб олган, дейиш мумкин. Улуғ шоир деярли ҳамма ошиқона (ёрга бағишланган) ғазалларида аёлларимизга хос фазилатлар — ҳаё, ибо, назокат, орият, фаросатни тарғиб қилади:

Сочбоғингдин чиққан, оё, сунбули пурчинмудур,
Ё терисин солған икки афъийи мушкинмудур.
Иффатингдиндурмуким, меъжар юзига тушти чин,
Ёхуд анда зеб учун машшота солған чинмудур.

Биринчи байтда ёрнинг жингалак сочлари терисини ташлаган қора илонга ўхшатилади. Кейинги икки қатордаги тасвирга кўра эса ёр шунчалик иффатлики, хатто, бу иффатдан унинг ёпинчиғи юзига ажинлар тушган. Ёки, деб давом этади шоир, бу ажинлар машшота (аёллар пардозчиси) зеб берган ёр сочининг жингаласимикан?

Бу сатрларда, бир қарашда маъшуқанинг чиройи тараннум этилаётгани рост. Лекин, диққат қилинса, бу гўзалликнинг асл манбаи хушрўйлик эмас, балки иффат экани ойдинлашади. Иффат эса, биламизки, маънавий тушунча.

Демак, Навоий наздида аёллик жозибаси замирида чирой, яъни ташқи кўриниш эмас, маънавият ётади.

Бобокалонимиз аёлларимизни тили бошқа, дили бошқа бўлмасликка даъват этади ва агар сўзи билан кўнгли бир бўлмаса, бу чин ёр эмас дейди:

Ёр улдурким, тилию кўнгли анинг бўлса бир
Ким, тили ўзгаю кўнгли ўзга, ул ёр эмас.

1999 йил — Аёллар йили

Бу 500 йиллар илгари айтилган гап. Бугун бундай тили бошқа-ю, дили бошқа аёлларимиз топилмайди, дейсизми?!

Аёл маънавияти таърифи ва таҳлилларини Навоийнинг бошқа, жумладан, насрий асарларидан ҳам кўп топамиз. «Маҳбуб ул-қулуб» («Қалблар севгилиси»)нинг биринчи қисмида «уйланиш ва хотинлар ҳақида» деган махсус фасл бор. Унда муаллиф аёлларнинг оиладаги юксак мавқеи, айни чоқда жамиятдаги ижтимоий ўрнини ҳам эътироф этади, улуғлайди.

«Тарихи мулуки Ажам», яъни «Араб бўлмаган мамлакатлар подшоҳлари тарихи» асарида эса ажиб бир ибратомуз ҳикоя келтирилади:

«Тойир деган подшоҳ ўтган. Унинг Малика деган «назокату жамолда назири йўқ» бир қизи бор эди. Шопури зул актоф деган бошқа бир ёш подшоҳ Тойир устига юриш бошлайди. Сарой қамалда қолади. Малика отасининг, бутун мамлакатнинг душмани — Шопурнинг довруғини эшитиб, ғойибдан унга ошиқ бўлади. Босқинчиларнинг саройга киришига имкон яратиб беради. Шопур кекса шоҳни ўлдириб, унинг қизига уйланади.

Кунлар ўтиб, бир кеча Малика ўринда нола қилиб, ухлаёлмай чиқади. Яхшилаб текшириб кўрсалар, тўшак остида бир мурyд, яъни ношвоти барги қолган экан. Шунда Шопур хотинидан: «Сани қандай тарбият қилибдиларки, бунчалар нозик бўлиб ўсибсан?» деб сўрайди. Малика: «Менга отам фақат иликнинг устига новвотни ун қилиб сепиб берар эди» — деб жавоб қайтаради. Бу гапни эшитган Шопур: «Шунчалар меҳр билан ўстирган отангга не вафо қилдингки, менга қилсанг!» — деб Маликага азоб-уқубатли ўлим жазосини буюради.

Ўз манфаатини ўйлаб, Ватанини ғанимга берган, илик ва новвот билан боқиб катта қилган отасининг ўлимига сабабчи бўлган қайси қиз эрига вафо қилади деб, ишониш мумкин?

Бу ҳикоят аёлларимиз учун ибрат мактаби ҳисобланади. Чунки мустақиллигимиз, тинчлигимиз, бунёдкорлигимизни кўролмайдиганлар, турли йўллар билан мамлакатимизга хавф солаётганлар борки, ўсиб келаётган авлодни бундай ёт унсурлар таъсирига тушиб қолмаслигига эришиш бевосита аёлларимиз зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Хуллас, аёлларимиз мавзуси Алишер Навоий асарларида жуда кенг ва атрофлича ёритилган. Уларда шоир бу зоти шарифларга юксак маънавий талаблар билан ёндошади, аёл маънавиятини улуғлайди, вафо, садоқат, поклик каби фазилатларни комилалик белгилари сифатида қаламга олади.

Зиёда ҒАФФОРОВА,
Республика «Маънавият ва маърифат» марказининг етакчи мутахассиси.

АЖДОДЛАРГА ЭҲТИРОМ

Мустақиллик шарофати билан кейинги йилларда юртимизда кўплаб эзгу ишлар амалга оширилмоқда. Ана шундай савобли ишларнинг энг буюги миллатимиз довруғини оламга таратган аждодларимиз руҳининг шод этилаётганлиги, уларнинг бебаҳо меросларининг қадр топаётганлигидир.

Шу кунларда Хоразм вилоятида машҳур саркарда Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Урганч шаҳри марказида Шовот канали соҳилида Жалолиддин Мангуберди номи билан аталган катта мажмуа барпо этилди. Бу ерда яқинда қурилган катта нақшинкор дарвоза, буюк саркарда Жалолиддин Мангубердининг улкан ҳайкали, турли ҳажмдаги фавворалар, дам олиш масканлари мажмуа кўркига кўрк қўшиб турибди.

Шунингдек, Урганч аэропортининг чап ва ўнг томонида катта боғ ташкил этилиб, бу ерда Ал-Хоразмий ва Ал-Беруний тарихий мажмуалари ҳам қад кўтарди. Ҳар иккала янги мажмуа қурилишига вилоятнинг барча қурилиш жамоалари ҳисса қўшдилар.

СУРАТЛАРДА: Урганч шаҳрида барпо этилган буюк саркарда Жалолиддин Мангуберди ва Ал-Хоразмий, Ал-Беруний мажмуасидан лавҳалар.

Ф. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0820,
23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II ммх компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА.
Навбатчи — А. АБДУБАННОПОВ.
Мусаҳҳиҳ — О. АБДУАЗИМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 23.20
1 2 3 4 5 6

Тошкентда, муассислар конференциясида даврий матбуотни тарқатиш билан шуғулланишни ўзига бош вазифа қилиб белгилаган, «Матбуот тарқатувчи» деб номланган янги акциядорлик компанияси вужудга келди. Бу тадбир шу йилнинг 13 сентябрида Республика Ҳукумати томонидан қабул қилинган «Даврий нашрларни тарқатиш корхоналарининг бошқариш тузилмаларини такомиллаштириш тўғрисида»ги Қарорига илк амалий жавоб бўлди. Республика Давлат мулки қўмитаси, Почта ва телекоммуникация агентлиги, «Матбуот тарқатувчи» ва «Матбуот тарқатиш маркази» акциядорлик жамиятлари ҳамда уларнинг вилоятлардаги шохобчалари ана шундай компанияни тузиш ташаббуси билан чиқдилар.

ГАЗЕТХОН-ГАЗЕТА ҲАМКОРЛИГИ ЯХШИЛАНАДИ

Мазкур компанияни ташкил этишдан мақсад, тегишли ҳужжатларда очиқ баён қилинганидек, даврий нашрларни тарқатиш тузилмаларини такомиллаштириш, бунинг учун уларнинг манбаида ягона, яхлит тармоқни вужудга келтириш; шу асосда, матбуот нашрларининг чакана савдоси ва уларга обунани уюштириш орқали аҳолини матбуот маҳсулотлари билан тўлақонли таъминлаш, уларни етказиб беришни янада жадаллаштириш ва айни пайтда, хизмат нархини камайтириш, бир сўз билан айтганда, кенг ўқувчилар оммасига газета ва журналлар бемалол етиб боришини ташкил этишдан иборатдир.

Сўнгги йилларда, маълумки, газета ва журналларнинг кўрсаткичлари кескин камайди. Бунинг сабабларидан бири — нашр нархининг анча қимматлашувидир. Бунинг устига, ўз навбатида, нашриёт ва газета-журналлар таҳририятлари билан ҳамкорлик қилаётган матбуот тарқатувчи ташкилотларнинг сони ҳам кўпайди. Улар — фақат биз юқорида номларини эслаган икки акциядорлик жамиятигина эмас, уларнинг ёнига матбуот тарқатиш билан шуғулланувчи, номи жамоатчиликка яхши таниш бўлмаган яна бир неча гуруҳлар ҳам қўшилди. Қонунчилик эса нашрларни тарқатиш билан, энг аввало, ноширларнинг ўзи, ундан кейин шартномага биноан, бошқа тузилмалар шуғулланишларини кўзда тутади. «Матбуот тарқатувчи» ва «Матбуот тарқатиш маркази» ёпиқ акциядорлик жамиятлари ана шундай ташкилотлар эди. Улардан биринчисининг зиммасига матбуотни чакана савдо орқали тарқатиш хизматининг 90 фоизи юклатилган бўлса, иккинчисининг зиммасига 90 фоиз ҳажмда газета-журналларга обуна уюштириш ва тарқатиш вазифаси қўйилган эди. Улар ўз хўжалик фаолиятини нашриётлар, газета ва журналларнинг таҳририятлари билан шартномалар тузиш асосида йўлга қўйган эдилар.

Мазкур икки корхона бир неча йил аввал акциядорлик жамиятларига айланди, муайян тажрибалар орттирди, моддий-техникавий базалари такомил топди, акциядорлар эса мунтазам равишда дивидендлар олиб турдилар. Тўғри, очиғини айтадиган бўлсак, уларнинг моддий фаровонлиги фақат матбуот тарқатиш йўли билангина таъминланганин йўқ, бунинг учун улар бошқа, янада самаралироқ тадбиркорликларни ҳам топиб ишга солдилар. Бироқ даврий нашрларга обуна уюштириш ва, тарқатиш вазифалари имкон қадар бажариб келинди. Бундан фойда кўрмаган ёлғиз шахс — обуначи эди. Иш шу даражага бориб етдики, обуна мавсумида оммавий тушунтириш ишлари олиб борилмади, эркин обуна учун жойларда қулай шароит яратилмади, чакана савдо тармоғига айрим нашрлар чекланган миқдорда чиқарилди. Кўпгина алоқа бўлимларида газета-журналлар савдоси деярли уюштирилмади, уларга обунани уюштиришда ҳам қизиқиш ва манфаатдорлик етишмади. Муштарийлар ҳаётнинг муҳим янгиликларидан четда қола бошлади, бунинг ўрнини бўлмағур миш-мишлар, олди-қочди гаплар эгаллай бошлади. Матбуотда берилаётган ахборот, маълумот, янгиликлар бойлиги ўз эгаларига талаб даражасида етиб бормади.

Жорий йилда бу аҳвол бир қадар ўзгарди. Жумладан, шаҳарлар ва қишлоқлардаги алоқа бўлимларида ҳозирги кунда республиканинг асосий газеталари, айрим журналлар ўқувчиларга сотилмоқда. Матбуот тарқатиш дўконлари орқали газета-журналларнинг чакана савдоси уюштирилмоқда. Бу соҳага бир талай янгиликлар кириб келди. 2000 йилги обуна мавсуми ҳам ташаббускорлик ва тадбиркорлик асосига қурилган.

Энг асосий ютуқ — бу, албатта, Вазирлар Маҳкамасининг матбуот тарқатиш бўйича янги, яхлитлашган акциядорлик компаниясини ташкил этиш тўғрисидаги Қарорини бажариш юзасидан қўйилган қадамдир. Аввалги компанияга мансуб бўлган 6 та ҳуқуқий ва 47 та жисмоний шахс-акциядорларнинг ҳамда янги иштирокчиларнинг бирлашувидан вужудга келган мазкур компания ишни янгича бошлаяптики, бу келгуси муваффақиятларни кафолатлабгина қолмасдан, шу билан бирга, даврий нашрларнинг ўқувчилари учун ҳам жуда фойдалидир.

Акциялар пакети фаолиятда қатнашувчиларнинг барчаси — давлат, меҳнат жамоаси, шунингдек эркин савдо ва хорижий сармоядорлар ўртасида тенг тақсимланмоқда. Нашриётлар, газеталар ва журналларнинг таҳририятлари мазкур акциядорлик жамияти билан ўз нашрларини тарқатиш бўйича шартномалар тузиш имкониятига эга. Улар бу имкониятдан зудлик билан фойдалансалар, ажаб эмас. Негаки, 2000 йил учун газета ва журналларга обуна қизғин бошланиб кетди. Ўзбекистон Республикаси каталогларига мингга яқин республика, вилоят ва туман газеталари ҳамда журналларнинг номлари киритилган. Барча шаҳарлар ва туман алоқа бўлимларида, алоқа тармоғининг 3000дан ортиқроқ шохобчаларида, матбуот тарқатиш дўконларида, газета-журналлар чакана савдо орқалигина тарқатилиб қолинмасдан, бу нуқталарда обуналар ҳам қабул қилинади. Шундай шартлар биланки, исталган газета-журналларга ёзилиш мумкин, нашр босмадан чиқиши билан хонадонларга, жамоавий почта қутиларига ёки почта бўлимларидаги абонентлик нуқталарига дарҳол етказиб берилади.

Нафақат почтачиларнинг 7000 кишилик жамоаси, балки чакана савдонинг барча дўконларида ишловчилар бундан кейин обуна нашрларини, агар бунга обуначининг истак-хоҳишлари бўлса, улар талаб қилган манзилга олиб борадилар. «Ўзбекистон почтаси» акциядорлик компанияси жорий қилинган бундай янгиликлардан аҳолини ўз вақтида хабардор қилиш чора-тадбирларини кўрмоқда — почтахоналарнинг залларида эълонлар осилган. Почтачилар ташкилот ва хонадонларга кириб обуначиларни бу тўғрида хабардор қилмоқдалар.

Обуна нашрларини етказиб беришнинг хилма-хил усуллари танланганида, табиийки, кўрсатиладиган хизматнинг ҳажми ва обуначи учун қулайлик даражалари ҳисобга олинади. Агар хизмат нархи тўғрисида гапирадиган бўлсак, обуначи ўзи ёзилган нашрларни почтахонадаги обуначилар қутисидан ёки бевосита газета дўконларидан оладиган бўлса, уларга сезиларли чегирмалар қилинади.

Янги акциядорлик компанияси Ўзбекистон Республикаси Почта ва телекоммуникация агентлиги таркибидадир, унга ваколатли давлат вакили воситасида раҳбарлик қилинади. Компаниядаги давлат улуши, жамғарма низомида кўрсатилганидек, унинг балансига матбуот нашрларини етказиб бериш учун хизмат қиладиган енгил автомобиллар берилиши эвазига яратилади. Муассисларнинг ва акциядорларнинг бўлиб ўтган конференциясида компания бошқаруви органи шакллантирилди, унинг Бош директори этиб матбуот тарқатиш тизимининг катта тажрибали намояндаси Р. С. Қосимов сайланди. Унинг Кузатув кенгаши аъзолигига «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни, «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари таҳририятининг вакиллари ҳам киритилди. «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси яқин қисқа муддат ичида бошқа мамлакатлар билан ҳам даврий матбуот нашрларини, китоб маҳсулотларини тарқатиш бўйича ҳамкорлик қилиш юзасидан ўз таклифларини тайёрлайди, шунингдек, матбуот тарқатиш билан боғлиқ бошқа бир қатор вазифаларни ҳам ҳал этади.

Бу саъй-ҳаракатларнинг барчаси муштарийларга нима беради? Бу борада гап кетар экан, юқорида айтилганидан ташқари ҳеч бўлмаганда, газета ва журналлар обунаси харажатлари 30 фоиз ҳажмда қисқариши мумкинлигини таъкидлаш ўринлидир. Бироқ бу фақат компанияга боғлиқ муаммо бўлиб қолмай, шу билан бирга, нашриётлар, таҳририятлар ҳам умумий манфаатлар йўлида, ўз нашрларининг обуна харажатларини имкон қадар камайтиришлари талаб қилинади.

Почта ва телекоммуникация агентлиги, «Ўзбекистон почтаси» Давлат акциядорлик жамияти ва «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти янги компаниянинг фаолиятини жадаллик билан йўлга қўйиш ва ривожлантириш масаласини ҳал қилиш мақсадида зарур амалий тадбирларни ишлаб чиқиб, уларни амалга ошириш учун киришди.

Газетхон — газета ўртасидаги ҳамкорлик сифат жиҳатидан такомиллашиб, яхши самаралар беришига шак-шубҳа йўқ.

А. КУДИНОВ.

«ТОҒЛИК КУЁВ»

Тақдимот

Яқинда «Ўзбектелефильм» студияси томонидан суратга олинган «Тоғлик куёв» деб номланган фильмнинг тақдимоти бўлиб ўтди. Бадиий мусиқий кинокомедия жанридаги ушбу асарга Машраб Кимсанов ҳамда Ашир Шокиров режиссёрлик қилган. Сценарий муаллифи Хайрулла Эргашев. Бош ролларни Мадина Мухторова ва Йўлчи Ортиқовлар ижро этган. Икки сериядан иборат, юртимизнинг гўзал ва бетакрор табиатини акс эттирган фильмда истеъдодли санъаткорлар Тўти Юсупова, Равшан Солиҳов, Ботир Муҳаммадхўжаев, Раъно Қодирова яратган образлар томошабинни бефарқ қолдирмайди.

Фильмда ўзбекона муносабатлар, инсонлар ўртасидаги оқибат, тоғлик одамларнинг табиати, самимияти қизиқарли лавҳаларда тасвирланган.

Ёш келинчакнинг орзу-ўйлари, нозик кечинмалари Мадина Мухторова томонидан маҳорат билан очиб берилган.

Бахт нимада? Молу давлатдами? Она-Ватан бағрида яшашдами? Оила қуришдами? Узоқ замонлардан бери инсонларнинг баҳсу мунозараларига сабаб бўлган ушбу саволларга фильм якунида бир қадар жавоб берилган.

А. ЖЎРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ахборотлар узатиш тармоғи миллий оператори
UZPAK -Жаҳон ахбороти сизнинг нигоҳингизда-
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
1999 йил 10 октябрдан 15 ноябргача
INTERNETга боғланиш
(Dial-Up ON-LINE) - БЕПУЛ
"UZPAK" тармоқларида қайд этиш тўлови барча турдаги хизматлар учун
20 % арзонлаштирилган нархда
Бизнинг телефонлар: 144-82-88,144-82-87
Тошкент ва барча вилоят марказлари бўйича
2226

TRANSPORT-FORWARDING JOINT VENTURE COMPANY
is seeking for the candidates for the vacant position in
Accounting,
Transport,
Engineering,
Security,
Office management.
Remarks:
Work in Sirdarya Region.
Requirements:
High education.
Good command of English.
Computer skills.
Preferably: Work experience in Foregn company.
We are waiting for your CV on fax:
(371) 152-14-11
LL@2233

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар, концернлар, ассоциациялар, корпорациялар ва ишлаб чиқариш бирлашмалари томонидан тақдим этилган, республика минтақаларини иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг долзарб масалалари ва халқ хўжалиги тармоқларининг илмий-техник муаммоларини ҳал этишга йўналтирилган

илмий-техник лойиҳалар танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этиладиган лойиҳалар рўйхатда келтирилган масалалардан муайян бирини ҳал қилишга йўналтирилган ва кўпи билан 2 йилда натижа олиниши кўзда тутилган бўлиши лозим.

Танловга қўйилган муаммолар рўйхати, уни ўтказиш, аризалар бериш ва расмийлаштиришнинг асосий қоидалари билан Ўзбекистон Республикаси ФТДКда танишиш мумкин.

Танловда иштирок этиш учун аризалар ЎзР ФТДКда 1999 йилнинг 29 октябридан 30 ноябригача, якшанбадан ташқари, ҳар куни соат 14.00 дан 17.00 гача (шанба куни соат 10.00 дан13.00 гача) ёки почта жўнатмаси билан (700017, Тошкент ш., Ҳ. Сулаймонова к., 29-уй) қабул қилинади.

Маълумот учун телефонлар: 139-18-20, 139-18-56. 2250

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси шахсий таркиби «Тошкент-АЭРО» ИБКнинг бош инспектор-кинологи, божхона хизмати майори **Саидаҳмад ТОШХЎЖАЕВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети ректорати, жамоат ташкилотлари ва ижтимоий психология кафедраси профессор-ўқитувчилари шу кафедранинг катта ўқитувчиси Феруза Акрамовага отаси **Акмал АКРАМОВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институти ректорати ва жамоаси ижтимоий-маданий фаолият факультети декани муовини, доцент Клара Маҳмудовага турмуш ўртоғи **Султонсаид МАҲМУДОВнинг** бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Мева-шарбат» боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб-чиқариш корпорацияси, Р.Р. Шредер номли илмий текшириш институти раҳбарияти ва жамоаси Фарғона тажриба хўжалиги раҳбари А. Сайдалиевга падари бузруквори, Фарғона филиалига кўп йиллар раҳбарлик қилган, уруш ва меҳнат ветерани **Убайдулло САЙДАЛИЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.